RADIO FREE EUROPE
EAST EUROPE RESEARCH & ANALYSIS

CZECHOSLOVAK UNIT

PŘEHLED TISKU

Číslo: 330 (XI.) Datum: 6.11.1968

OBSAH

LETÁKY str. 2

PRÁCE - 24. SRPNA 1968 - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ str. 5

KOVÁK - ČKD PRAHA - 26. SRPNA 1968 str. 13

ZPRAVODAJ MĚSTA OSTROVA - 29. SRPNA 1968 - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ str. 22

MLADÁ FRONTA - 31. SRPNA 1968 str. 26

Komuniké z I. zasedání nově zvoleného ÚV KSČ

1. ÚV KSČ zvolený mimořádným 14. sjezdem strany se sešel v přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nočních hodinách na svém I. zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení:
soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegl, Šimon, Císař, Šik, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějíček, Kabrna, Hejzlar, Litera, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Ťažký, Sádovský, Zolotka, Turček, Pavlenka a Sádek.

2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV KSČ s. Alexandra Dubčeka.

3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV KSČ soudruha Z. Šilhana tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.

4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politická a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.

5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáními sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ÚV a jeho předsednictva.

Kdo mluví za národ?

V noci jsme slyšeli, že 4 nejmenovaní soudruzi, členové ÚV KSČ a revizní komise se obracejí na krajské výbory strany a žádají zahájení jednání s okupačními jednotkami. Těch, kteří se v době nejisté, ale pro národ životně důležité zdráhají udat svá jména pod oficiální prohlášení, by se našlo možná více. Je to však projev obavy z toho, že budou národem odsouzeni jako zrádci, kteří svým jednáním nabádají národ ke zradě. Ke zradě vytýčených cílů a zapomenutí na s. Dubčeka a ostatní představitele strany. Ke zradě těch, kteří celým svým srdcem a duší dávají vše pro blaho společných zájmů občanů našeho státu a neváhají pro tuto spravedlivou věc položit i život.

Již dříve jsme u s. Biľaka, Koldera, Barbírka a Indry měli pochybnosti o tom, že to s akčním programem naší strany myslí skutečně dobře. Říká se, že není šprochu, aby na něm nebylo pravdy trochu. Obracíme se proto na všechny vedoucí představitele našeho státu, na členy ÚV KSČ i na delegáty sjezdu. Prověřte a odsuďte takový způsob jednání, který je cítit zradou svobody, socialismu a vrhá hanbu na naši stranu a celý náš národ.

XIV. SJEZDU KSČ!

Vážení soudruzi,

jménem všech protifašistických bojovníků, kteří bojovali od Buzuluku až do Prahy proti fašismu po boku sovětských armád, bojovníků od Tobruku, Dunkerque a dalších bojištích, jménem československých letců všech spojeneckých front II. světové války, jménem politických vězňů nacistických táborů, jménem československých partyzánů, jménem bojovníků SNP a povstání čs. lidu, jménem čs. příslušníků domácího a zahraničního politického odboje proti nacismu, jménem legionářů, kteří bojovali za naši národní svobodu za I. světové války po boku spojenců, jménem všech internacionálních bojovníků proti fašismu za svobodu a demokracii, jménem intebrigadistů, kteří jako první pozvedli zbraň proti fašismu, jménem všech těch, kteří před 50 lety pomáhali zvítězit Velké říjnové revoluci, při památce 360 tisíc padlých a umučených za naši svobodu, se na vás obracíme s tímto prohlášením:

1. Plně všichni stojíme za všemi delegáty sjezdu, kteří byli demokraticky a řádně zvoleni a mají důvěru nejen členů KSČ, ale celé naší veřejnosti.
2. Plně vás podporujeme v úsilí, aby se sjezdu zúčastnili soudruzi Dubček, Černík, Smrkovský, Císař, Kriegel, Špaček a všichni představitelé strany a vlády, kteří jsou protiprávně internováni.
3. Žádáme, aby bylo okamžitě umožněno presidentu republiky, arm. gen. Ludvíku Svobodovi, Hrdinovi SSSR a Hrdinovi ČSSR volně a bez překážek vykonávat funkci presidenta republiky, do níž byl demokraticky a z vůle celého národa zvolen.
4. Žádáme, aby byl okamžitě umožněn plný a svobodný výkon vládě, Národnímu shromáždění, Národní frontě.
5. Žádáme bezpodmínečný a okamžitý odchod okupantů, členů Varšavské smlouvy, ze suverénní a nezávislé ČSSR.

Konstatujeme, že jedině president Svoboda, vláda v čele se soudruhem Černíkem a Ústřední výbor KSČ v čele se soudruhem Dubčekem, a Národní shromáždění v čele se soudruhem Smrkovským, kteří mají podporu všeho našeho lidu, jsou sami schopni zajistit bezpečnost našich hranic a plnění mezinárodních dohod.

Víme, že se soudruzi Novotný, Kolder, Indra, Barbírek, Biľak, a Mestek a další zrádci chystají ujmout vedení státu a strany. Apelujeme na ně v poslední chvíli, aby si tento hanebný krok rozmysleli a nestali se zrádci našeho lidu. Jinak je stihne osud zrádce Moravce, Quislinga a všech podobných stvůr. Odmítáme již předem spolupracovat a pokud by zrádu dovršili, opovrhujeme jimi! Historie je odsoudí a sami by brzo svůj čin proti celému československému lidu litovali.

V a r u j e m e — neuvrhněte nás v záhubu.

Žádáme delegáty XIV. sjezdu, aby se obrátili na soudruhy Kosygina, Suslova a Šeljepina, aby prosadili na Politbyru KSSS uplatnění jejich názorů k situaci v Československu, dosáhli okamžitého odvolání okupačních vojsk z území našeho státu a tím zabránili rozkolu ve světovém komunistickém hnutí, a umožnili svolání dělnických a komunistických stran v listopadu v Moskvě.

Ústřední výbor Svazu protifašistických bojovníků
a Ústředí výboru jednotlivých Sdružení

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

PRÁCE

DENÍK REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

V PRAZE 24. SRPNA 1968

PRÁCE – [illegible]NA 1968 – ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

Dvoustránkové vydání na jednom listu obvyklého novinového formátu.

Strana první:

Otištěn DOPIS NS ÚV KSČ ZVOLENÉMU NA XIV. SJEZDU KSČ, dále STANOVISKO PŘEDSEDNICTVA ÚV KSČ K SOUČASNÉ SITUACI V ZEMI, PŘEDNESENÉ ING. VÉNKEM ŠILHANEM a tyto další články:

HOVOŘÍME S PRACOVNÍKEM GENERÁLNÍHO ŠTÁBU ČSLA

Armáda nezklamala

PRAHA — Jednou z nejčastějších otázek, které se objevují v diskusích našich občanů, je pochybnost, zda by přece jen nebylo účelnější, kdyby se proti výpadu okupantských vojsk postavila svou silou naše armáda. Mnohdo občané říkají: „Armáda zklamala!" — Požádal jsem proto hodnověrného člena generálního štábu, aby řekl našim čtenářům, jak se vyvíjela situace v armádě v prvních hodinách po okupaci. — Vyprávěl:

Jak je známo, první jednotky okupantských vojsk překročily čs. státní hranice 20. srpna krátce po 23. hodině. Zpráva o jejich příchodu byla okamžitě předána do Prahy, na ústřední výbor strany, kde zasedal právě ÚV, na předsednictvo vlády, na ministerstvo národní obrany a dalším institucím. Je známo, jak tato zpráva naše představitele šokovala. Takovou věrolomnost od našich spojenců nikdo neočekával. Přechod hranic šokoval i naše vojenské jednotky na hranicích. — „Co dělat?" — rozezněly se telefony do Prahy. Ministr národní obrany gen. M. Dzúr přijel do budovy MNO asi za hodinu poté, co se zpráva rozšířila, náčelník generálního štábu přijel krátce po něm. Všichni přítomní na MNO se usilovně snažili, aby v co nejkratší době soustředili na ministerstvu všechny odpovědné pracovníky tak, aby v případě rozkazu nejvyššího velitele čs. ozbrojených sil mohla naše armáda zahájit obranné akce. Soustředit vojenské činitele se skutečně podařilo asi během dvou hodin. Pro mne samotného přijelo auto asi v půl čtvrté ráno. V tó době ovšem už začal — v důsledku kolaborace některých pracovníků ministerstva vnitra — fungovat letecký most na ruzyňské letiště a situace se stala pro ozbrojenou obranu již beznadějnou.

Po poradě s prezidentem a s nejvyššími stranickými představitele nevydal ministr národní obrany rozkaz k ozbrojeným akcím a — myslím — zcela právem. Je třeba pochopit, že hlavní síly naší obrany směřují na Západ, budovat systematickou obranu vůči našim přátelům se zdálo být nesmyslné, s takovou věrolomností a politickým dilentatismem, jaký prokázali sovětští představitelé, nemohl počítat ani ten největší pesimista. Teprve tvrdá realita ukázala náš omyl, a to ve chvíli, kdy na zákrok — vzhledem k počtu okupantských jednotek — již bylo pozdě.

Do páteřního rána bylo na našem území — podle našich odhadů a podle indiskrecí některých hodnostářů okupačních vojsk — na 400 tisíc okupantů. Jaké krveprolití by nastalo a jak malou nadějí na úspěch jsme měli, to dokazuje srovnání, že počet okupantů přesahuje zhruba dvojnásobně okamžitý početní stav naší armády.

Zdůrazňuji, a prosím, aby tomu naše veřejnost věřila, že nejen ministr Dzúr, náčelník generálního štábu, vedoucí oddělení, včet. vojenské kontrarozvědky, ale i šéfové všech vojenských okruhů, včetně jejich štábů, stojí pevně za zákonnou vládou naší republiky, že se nadají svést ke kolaboraci.

Generální stávka

PRAHA (od našich zpravodajů) — Byla všeobecná a jednotná, tak jako je jednotný postoj našich pracujících k bezprávné okupaci ČSSR. Ve dvanáct hodin zastavily práci všechny závody a všechna pracoviště s výjimkou těch, jejichž provoz zajišťuje bezprostřední potřeby obyvatelstva. Lidé zastavily práci s tím, že ji po hodině znovu zahájí. Jsou však zároveň připraveni vstoupit do generální stávky znovu, kdykoli si to situace vyžádá.

Železničáři nezklamou

V železničním depu Praha-Vršovice je nebývalé ticho. V kruhu lokomotiv, na němž je nápis „Družba nět okupacija", projednávají železničáři svou rezoluci. Samozřejmě jsou proti okupaci, stojí pouze za našimi legálními představiteli, plně uznávají ústřední výbor zvolený na XIV. sjezdu strany — vědí však také, že od nich občané očekávají více. Nikdy nepropůjčíme železnice k posilování okupace! I kdybychom byli přinuceni, každý z nás zná hodně způsobů, jak ochromit přepravu. Nikdy nepovezeme okupační jednotky, ledaže by se vracely nazpět a my k tomu dostali příkaz od lidí, jimž plně věříme. Nebudeme ale ani přepravovat nic, co by i jinak republice škodilo — munici, nebo podobný náklad; všichni jsou povinni přesvědčit se, co ve vagónech vezou. Mluví se o vlaku s rušícími stanicemi — tudy neprojedou...

Přesně ve třináct hodin vstupují strojvedoucí na lokomotivy a pískáním odhlašují dnešní stávku. Odpovídají továrny, hlas sirén překrývá celé město.

Ve vysočanské Pragovce fungoval stávkový výbor, ustavený odborovou organizací, už od čtvrtka od rána, tedy ještě před výzvou ÚRO. Generální stávku odsouhlasily všechny odborové úseky stoprocentně, samozřejmě včetně signatářů dopisu uveřejněného v moskevské Pravdě. Také dopisy, vyjadřující oddanost našemu ÚV v čele s A. Dubčekem a vládě s presidentem Svobodou a ing. Černíkem, byly odeslány ze závodu po odhlasování všemi pracujícími Auto-Pragy. V pátek odpoledne před stávkou navštívili závod příslušníci branné moci, vyslovili jim svou solidaritu v generální stávce a ujistili je, že smýšlí stejně jako všechen lid a že v tom smyslu budou vždy jednat. Lidové milice v Pragovce jsou výtečně připraveny k ochraně svého závodu před případným vpádem okupantů za pomoci straníků i nestraníků.

Závodem jde jeden hlas: Pro okupanty dělat nebudeme. Zároveň si však hospodářští pracovníci i odboroví funkcionáři, kteří rovněž odmítají spolupráci s okupanty, uvědomují, jak obrovské škody zavinil zásah jednotek Varšavského paktu. Už několik dní se v závodě nepracuje, lidé jsou rozrušení a výroba v důsledku toho dezorganizována. Když si uvědomíme, že jedna směna v Pragovce reprezentuje výrobu v hodnotě dva miliony Kčs, jsou ztráty v celostátním měřítku zaviněné vpádem okupačních jednotek přímo fantastické.

EVROPSKÁ UNIE NAVRHLA ALEXANDRA DUBČEKA ZA NOSITELE NOBELOVY CENY MÍRU

Naléhavá výzva ÚRO

Chraňte závody!

Vedení Ústřední rady odborů a ÚV odborových svazů se obrací na všechny přípravné stávkové výbory a závodní výbory ROH s touto výzvou:

Soudružky a soudruzi,

zajistěte v sobotu odpoledne a v neděli ochranu našich závodů, podniků a ostatních pracovišť. Je to současně jediná naše zbraň! Nepusťte nikoho do svých závodů! Nedejte se k ničemu nikým vyprovokovat! Čekejte na další pokyny!

VLAK NEDOJEDE

Včera vysílal svobodný rozhlas naléhavou výzvu železničářům, aby zastavili vlak ze SSSR, který veze zařízení pro rušení vysílání. Železničáři nezklamali! Již večer ve 20.40 hod. hlásil v televizi redaktor Jiří Kantůrek: díky obětavosti železničářů byl vlak zastaven — nedojede!

VÝZVA K ENERGETIKŮM:

Žádnou energii Petřínu a Cukráku

Svobodné československé televizi Praha se podařilo včera večer o půl osmé obnovit vysílání na 12. kanále. Chystá se však také kolaborantské vysílání přes Petřín a Cukrák. Legální televize proto vyzývá pracovníky energetických závodů: vypínejte tyto vysílače, přerušujte vysílání, nedodávejte jim proud!

I v době, kdy Svobodná čs. televize nevysílala, pracovala, a má pečlivě uložený historický materiál včetně natočení průběhu XIV. sjezdu strany. Svobodnou televizi stále řídí poslanec Jiří Pelikán.

Střelba na náměstí Republiky

Je kolem půl jedné. Ve středu Prahy se ozývají výstřely. U Václavského náměstí, kde děla sovětských tanků manévrují, tank 019 se dává do pohybu. Projíždí také nákladní automobil, na němž kromě dvou sovětských vojáků sedí i tři civilisté. Nedlouho poté sirény oznamují konec generální stávky. Teprve pak se od očitých svědků dovídáme, že se střílelo na náměstí Republiky. Důvod? Z jedoucího motocyklu tandémista filmoval postavení sovětských jednotek. Prý šťastně vyvázl.

Kolem 13.30 hodin vidíme, jak z Jindřišské ulice přijíždějí obrněné transportéry. Vedle vojáků sedí dobře živení kameramané, zřejmě ze SSSR. Lidé pískají, mnozí se otáčejí zády...

Stanovisko NS k odletu presidenta do Moskvy

Plénum NS přijalo toto sdělení pro veřejnost:

Národní shromáždění projednalo informaci o odletu presidenta republiky Ludvíka Svobody do SSSR. President republiky výslovně požádal, aby NS nepřijímalo do návratu žádné usnesení. NS — používajíc ústavního práva — vyjádří se znovu k otázce návratu presidenta republiky.

NS se plně ztotožňuje s presidentem republiky, že je třeba zachovat rozvahu, abychom neztěžovali jeho jednání, jež, jak sám zdůrazňuje, nesmí vést ke kapitulaci.

Věříme, že soudruzi Svoboda, Husák a Dzúr, jako členové ÚV zvoleného na XIV. sjezdu, přispějí ke zdaru jednání v duchu dosavadních zásad a rezolucí XIV. sjezdu KSČ. Věříme pevně, že jednání povede k nastolení legální vlády inž. Černíka, k uvedení do funkcí soudruhů Dubčeka, Smrkovského, Kriegla, Císaře a dalších, k nimž jsme se mnohokrát spolu s naším presidentem přihlásili.

Strana druhá:

Otištěna Výzva delegátů mimořádného XIV. sjezdu a tyto další zprávy:

SVĚT NÁS NEOPUSTÍ

VLÁDY PROTESTUJÍ, VEŘEJNOST DEMONSTRUJE PROTI OKUPACI ČESKOSLOVENSKA

Násilné obsazení Československa vyvolalo v celém světě vlnu rozhořčení a odporu. Mnohé vlády už vyslovily své odsouzení tohoto činu, některé mají ve svém plánu práce další jednání o událostech v naší zemi. Francouzská vláda se sejde za tímto účelem k mimořádnému zasedání v sobotu. Rakouská vláda činí — podle slov premiéra Klause — opatření, kromě jiného i pro případ většího přílivu uprchlíků z Československa. Britská vláda vyslovila jednoznačnou podporu Dubčekovu vedení a svolala na neděli oficiální manifestaci solidarity s legálními požadavky Československa. President USA Johnson se radil o situaci se svými nejbližšími spolupracovníky. Došli k závěru, že Československo má své legální představitele a jejich stanovisko vyvrací tvrzení Moskvy a jejích spojenců. Je zřejmé, že československá vláda a parlament jednají v naprostém souhlase s požadavky lidu.

Nejen vlády, ale také světová veřejnost vyjadřuje našemu lidu v jeho těžkých hodinách svou podporu a solidaritu. V hlavních městech většiny evropských zemí se pořádají demonstrace, manifestace i podpisové akce: Ve Vídni podepsalo rezoluci proti okupaci Československa během několika málo hodin 25 000 osob. Demonstrace před sovětskými zastupitelskými úřady se konaly v holandském Haagu i švýcarském Bernu, kde jinak je pojem pouličních demonstrací téměř neznám. V Bělehradě demonstrovalo 200 000 osob, v západním Německu prošly demonstrační průvody téměř všemi velkými městy. V Düsseldorfu šel v jeho čele zemský ministr spravedlnosti.

Žádáme čtenáře, aby se snažili dopravit tuto Práci i do různých míst naší republiky, aby ji vylepili na frekventovaná místa, případně, aby ji v místních tiskárnách přetiskli a rozšířili.

Žádáme železničáře, řidiče a všechny, kdož mají nějakou možnost, aby tuto Práci dopravili do všech koutů naší vlasti.

Signatáři z Auto-Pragy ostře odsuzují okupaci

Signatáři dopisu ze závodu Auto-Praga odeslali včera sovětskému velvyslanectví a našim nejvyšším stranickým státním orgánům své stanovisko k okupaci ČSSR. Píší v něm, že ve svém dopise uveřejněném v moskevské Pravdě chtěli vyjádřit myšlenku přátelství mezi našimi národy, ale že byl dopis poněkud nevhodně formulován.

Dále píší: (cituji) Tento dopis byl uveřejněn v moskevské Pravdě v době jednání naší stranické delegace s představiteli KSSS v Čierné, což jsme již bezprostředně po zveřejnění pokládali za jeho **zneužití.**

S hlubokým rozhořčením a zklamáním jsme přijali vstup armád Varšavské smlouvy na naše území. Tento čin je v hlubokém rozporu se zásadami přátelství mezi socialistickými státy. Nezákonná okupace našeho státu vojsky Varšavské smlouvy je pro nás, kteří jsme chovali vřelé sympatie k SSSR, hluboce morálním zklamáním.

V závěru požadují, aby okupační armády okamžitě opustily naše území a aby byly nahrazeny veškeré škody, které okupací vznikly. Plně se staví za demokraticky zvolené představitele našeho státu, presidenta Svobodu, předsedu vlády ing. Černíka předsedu NS Smrkovského a prvního tajemníka ÚV KSČ A. Dubčeka.

V závěru důrazně žádají otištění tohoto svého dopisu v moskevské Pravdě.

SSSR vetuje
rezoluci Rady bezpečnosti

Z vysílání BBC v pátek v poledne jsme zachytili zprávu o jednání Rady bezpečnosti OSN. Zpráva uvádí, že sovětský delegát v Radě bezpečnosti vetoval rezoluci USA a Velké Británie, která odsuzovala okupaci ČSSR vojsky Varšavské smlouvy a požadovala jejich okamžité stažení. Rezoluce byla předtím schválena 10 hlasy, 2 hlasy (SSSR a MLR) byly proti a 3 představitelé (Indie, Pakistán a Alžírsko) se hlasování zdrželi.

Americký zástupce v Radě bezpečnosti Ball poté prohlásil, že sovětské veto nemůže srazit svobodný národ na kolena; představitel Velké Británie žádal, aby sovětský delegát informoval Radu bezpečnosti o osudu A. Dubčeka a dalších internovaných čs. politiků.

Na zasedání vystoupil také čs. delegát Mužík. BBC uvádí, že jeho desetiminutové vystoupení ovlivnilo celý chod jednání Rady. Soudruh Mužík znovu důrazně odsoudil okupaci, označil ji za nezákonný akt a ihned po svém projevu opustil jednací sál.

Zpráva dále uváděla: kanadský delegát v Radě bezpečnosti podal návrh rezoluce, aby generální tajemník OSN vyslal svého zástupce do Prahy s pověřením garantovat osobní bezpečnost internovaných čs. představitelů.

Další schůze Rady bezpečnosti se má sejít v pátek ve 22.00 hod. Předpokládá se, že zasedání bude přítomen také čs. ministr zahraničí, prof. dr. Jiří Hájek.

INTERVIEW J. HÁJKA

Ministr zahraničních věcí dr. Jiří Hájek odletěl ve 12.15 hod. z Vídně přes Frankfurt n/M. do New Yorku, kde se zúčastní jednání Rady bezpečnosti. Před odletem z Vídně poskytl zahraničním novinářům interview, v němž prohlásil, že je pověřen legální vládou ČSSR podat Radě bezpečnosti zprávu o situaci v Československu.

Na otázku, jaké vidí řešení, odpověděl, že o řešení situace může rozhodnout pouze legální vláda ČSSR.

ZE SVĚTA

Francouzský spisovatel J. P. Sartre vyzval všechny kulturní pracovníky světa, aby odsuzovali okupaci ČSSR a projevovali našemu lidu svoji solidaritu.

●

Na ministerstvu zahraničí SFRJ v Bělehradě bylo ve čtvrtek předáno velvyslancům SSSR, PLR, MLR, NDR a BLR prohlášení jugoslávské vlády. Vlády pěti zemí se v něm vyzývají, aby podnikly okamžitá opatření k ukončení okupace ČSSR. Zástupce Bulharské lidové republiky odmítl prohlášení přijmout.

●

Ústřední výbor Svazu komunistů Jugoslávie jednal v pátek o situaci v Československu. Invaze do Československa byla nevyprokovaným útokem — prohlásil na něm J. B. Tito. Lze předpokládat, že v Československu existují určité protisocialistické síly, ovšem takové jsou ve všech socialistických zemích, nevyjímaje Sovětského svazu.

●

Na zasedání ÚV Francouzské komunistické strany byla odhlasována rezoluce, která navazuje na stanovisko politbyra. Podle rezoluce si má KSČ sama určovat cestu rozvoje socialismu ve své zemi.

●

Komunistické strany Dánska a Švédska prohlásily, že nenacházejí žádné oprávnění k invazi, kterou považují za nepřijatelnou.

●

President USA Johnson odvolal plán na schůzku s A. Kosyginem o odzbrojení.

●

Místopředseda vlády akad. Ota Šik přiletěl z Bělehradu do Bukurešti a vyzval všechny komunistické a dělnické strany, aby znovu uvažovaly o světové schůzce komunistických a dělnických stran, nikoli jen stran některých socialistických států. Mělo by se na ní diskutovat o vztahu mezi stranami států Varšavské smlouvy a ostatními komunistickými a dělnickými stranami.

●

Rakouský Svaz odborových pracovníků se obrací na Mezinárodní organizaci odborářů. Konstatuje, že po Mnichově již druhá cizí vojska opět vstoupila do Československa.

Z DOMOVA

• Výzva promítačům a technikům kin. Využijte všech technických zařízení, aby co nejvíc posluchačů mohlo slyšet čs. vysílače!

• Mezistátní telefonní ústředna v Praze je obsazena okupačním vojskem. Proto nevykonává svou funkci.

• Včera zasedalo předsednictvo Svazu novinářů. Apeluje na všechny novináře, aby nezradili. Kdo zradí, bude postaven na pranýř a přestane být členem Svazu novinářů.

• K zostření situace došlo v Bratislavě, Brně, Gottwaldově a Žilině. V Bratislavě okupanti prohlíželi domy, zapalují noviny, zabavují rozhlasové přijímače a dokonce i potraviny. Na střechách nejvyšších budov rozestavěli hlídky. V městě začíná vina zatýkání. Okupanti zabavují zbraně Lidovým milicím, na které tolik spoléhali. Podobně v Brně, Gottwaldově a Žilině.

• Příslušníkům Veřejné a Státní bezpečnosti: vydejte zatýkač na zrádce Šalgoviče a další, kteří se dopouštějí nezákonných akcí vůči našim představitelům.

• Upozornění spojařům: kolaborant Šťastný vodí okupanty do zařízení spojů. Používá hesla ABA 34 42.

Na páteční zasedání vlády se dostavil ministr vnitřního obchodu O. Pavlovský a prohlásil, že plně schvaluje dosavadní činnost vlády v uplynulých dnech, kdy se její činnosti nezúčastnil, a souhlasí s přijatými opatřeními a prohlášeními vlády, včetně odsouzení okupace jako nezákonné, odporující mezinárodnímu právu a socialistickému internacionalismu. Na současné jednání vlády se ministr Pavlovský omluvil.

Okupační vojska v Plzni uvolnila činnost orgánu KV KSČ v Plzni Pravdy. List v sobotu vyšel v normálním rozsahu pod heslem Svoboda - Dubček.

Stranickým organizacím/KSČ v některých místech docházejí fingované výzvy, aby samy rozhodly, ke kterému ÚV strany se chtějí přihlásit. Své rozhodnutí mají oznámit sovětskému velvyslanectví v Praze nebo ÚV KSČ.

Podle sdělení Ústřední správy energetiky je energetická situace v rukou energetiků a zásobování energií je zajištěno.

ÚV Slovenské Národní fronty vydal prohlášení, v němž konstatoval, že všechny politické a společenské organizace, sdružené ve Slovenské národní frontě, odsuzují okupaci naší země a jednoznačně se postavily za všechny naše legální a demokraticky zvolené politické a státní orgány, jakož i za ústavní činitele v čele s presidentem L. Svobodou, předsedou NS J. Smrkovským a předsedou vlády O. Černíkem. Bezvýhradně podporují ÚV KSČ v čele s A. Dubčekem. Představitelé Slovenské národní fronty prohlašují, že žádná členská organizace SNF neví o tom, že by kterýkoli ústavní orgán požádal některé státy Varšavské smlouvy o pomoc a vojenský zákrok. ÚV SNF potvrzuje mandát dr. G. Husáka k jeho doprovodu presidenta republiky při jednání v Moskvě.

V pátek krátce po 20. hodině přijel velitel okupačních vojsk v Bratislavě s ozbrojeným doprovodem do budovy ÚV Komunistické strany Slovenska. Všechny přítomné členy předsednictva ÚV KSS odvezl na neznámé místo.

Okresní a krajské výbory KSS na celém Slovensku žádají okamžité svolání mimořádného sjezdu KSS. Sjezd se má sejít v pondělí 26. srpna.

Jak jsme se dozvěděli z rozhlasu, vrátili se tito soudruzi již večer opět na svá místa.

Mezi zrádce republiky patří také bývalý náměstek ministra vnitra Jaroslav Klíma.

A. DUBČEK a O. ČERNÍK jsou v Moskvě!

Podle zprávy svobodného vysílače legálního Čs. rozhlasu v Nitře byli včera dopoledne vyvedeni členové ÚV KSS z budovy ÚV KSS v doprovodu sovětských vojáků. Večer se opět do budovy vrátili. Bylo jim umožněno telefonicky se spojit s dr. G. Husákem a V. Biľakem. Dr. Husák řekl, že jsou s nimi v Moskvě na jednání přítomni též soudruzi Alexander Dubček a ing. Oldřich Černík, kteří byli odvezeni do Moskvy ještě před oficiální delegací. Ihned po návratu z Moskvy podá dr. Husák informaci o rozhovorech prostřednictvím některého ze svobodných čs. vysílačů našim občanům.

●

Vedení KSS vyzývá delegáty XIV. mimořádného sjezdu KSS a XIV. sjezdu KSČ, aby až do oznámení přesného termínu a místa konání sjezdu na Slovensku byli připraveni a ve stálém kontaktu se svými OV a KV KSS.

Informace z parlamentu

Dostali jsme zprávu o situaci na hlavní správě Státní bezpečnosti; vysvětluje se v ní zákulisní účast některých příslušníků STB na akcích okupantů. Zároveň poukazuje na to, že většina příslušníků STB organizovaně odmítla spolupráci s okupanty a přijímá jen rozkazy našich představitelů.

Zdravíme nové vedení RUDÉHO PRÁVA

Jak oznámil svobodný vysílač Čs. rozhlasu Praha, usneslo se předsednictvo ÚV KSČ zprostit Oldřicha Švestku funkce šéfredaktora Rudého práva a jmenovalo do této funkce jeho dosavadního zástupce Jiřího Sekeru. Současně jmenovalo předsednictvo ÚV KSČ dva zástupce šéfredaktora RP — Emila Šípa a Zdislava Šulce. Redakční kolektiv deníku Práce přijal toto rozhodnutí předsednictva naší strany s radostí a uspokojením a přeje novému vedení ústředního orgánu strany v jeho práci, zejména v těchto mimořádně vážných dnech hodně úspěchů.

Současně předsednictvo ÚV KSČ se rozhodlo převzít pod své přímé řízení svobodný vysílač městského výboru KSČ v Praze, který vysílá ode dneška od 14. hodiny jako svobodný vysílač Ústředního výboru KSČ.

POLICEJNÍ METODY NA VELVYSLANECTVÍ

V pátek ráno přišla na sovětské velvyslanectví delegace ČKD Praha 9. Byla přijata a odevzdala tu i svou rezoluci. Jenomže členové delegace museli vypsat svoje nacionále a bydliště a byli také fotografováni. Tedy jako na policejním ředitelství.

Čáslavští tentokrát salutují Praze

Občané hlavního města republiky!

Posíláme vřelé pozdravy a obdiv všemu pražskému obyvatelstvu. Tak jako většina Vás, i my vojáci čáslavské posádky stojíme pevně za Dubčekovým vedením, presidentem Svobodou, Černíkovou vládou a Smrkovského parlamentem. Ve smyslu vládního prohlášení legálního Ústředního výboru KSČ a vlády nepozvedli jsme zbraň jen proto, abychom zabránili krveprolití. Sdělujeme Vám všem, že Vaši synové — vojáci základní služby — vzorně plní rozkazy svých velitelů a jsou v pevném postoji zcela jednotní se všemi důstojníky útvaru a posádky. Jsme pevně odhodláni zbraně svěřené nám lidem a ústavní vládou dobrovolně nikomu nevydat. Prosíme Vás, zejména příslušníky bezpečnosti, nepropůjčujte se k zatýkání nevinných lidí, chraňte klid a pořádek. Občané hlavního města, obdivujeme Váš disciplinovaný postoj, kterým jste umožnili konání mimořádného XIV. sjezdu KSČ.

Občané, pomáhejte postiženým rodinám, dále prohlubujte krásnou občanskou sounáležitost!

My, příslušníci čáslavského tankového útvaru, jsme došli k závěru, že zradou našich bývalých spojenců zcela ztratil svou opodstatněnost název našeho svazku Československo-sovětského přátelství a proto jsme spontánně požádali o zrušení tohoto názvu.

Ať žije svobodná Československá republika a její lid, který pevně stojí a bude stát za demokraticky voleným Ústředním výborem KSČ na XIV. sjezdu v čele se s. Dubčekem!

Vojáci a důstojníci
Kyjevského tankového útvaru,
Čáslav

Důležité upozornění

Sovětské okupační jednotky chodí po Ostravě a zabírají občanům tranzistorové přijímače. Je pravděpodobné, že k podobné akci přikročí i na dalších místech. Poslouchejte proto rozhlas tak, aby vám nemohly být tranzistorové přístroje odebírány. Na 1280 kHz byl zjištěn štvavý vysílač.

Legální
K O V Á K
ČKD Praha

ŠESTÝ DEN OKUPACE — 26. SRPNA 1968

KOVÁK - ČKD PRAHA - 26. SRPNA 1968

Dvoustránkové vydání na jednom listu v obvyklém novinovém formátu.

Strana první:

Přátelé - Pražané!

Ve včerejším vydání našich novin jsme nabádali ke klidu a zejména jsme zdůrazňovali: Už není doba na diskuse s okupanty! Ignorujte je, vyhýbejte se jim, dívejte se zkrze ně, jako by neexistovali! Dávejte jim tímto důstojným způsobem najevo naši převahu, naše pohrdání! Spojenci, bratři, osvoboditelé — to bývalo. DNES jsou to okupanti; jak se ukázalo, surovější a proradnější než nacisté. Ani Hitler se delší dobu neodvážil obsadit vysoké školy, redakce novin, vědecké instituce. To nám předvedli až sovětští vojáci. S násilníky a vrahy našich nevinných lidí přece nebudeme diskutovat! — Vím, opakujeme se, ale co dělat, když se stále ještě vyskytují případy, že naši lidé obklopují tanky a baví se s agresory, že necháváte své děti brát do rukou okupačním vojákům. Není květen 1945! Uvědomte si, že takové snímky používá lživá propaganda SSSR, NDR a dalších agresorů jako argumentu, že Pražané vítají sovětské vojáky, kteří nás přišli osvobodit od kontrarevolucionářů. Jak by vám pak bylo, kdybyste se viděli v moskevské Pravdě s textem, jak se slzami v očích děkujete svým ochráncům, kteří vás vyrvali ze spárů kliky Dubček-Černíkovy? Takové snímky by pro vás byly nejen doživotní ostudou, ale mohlo by to být právem kvalifikováno jako určitý druh kolaborace. Chcete si (snad z nerozumu nebo z nemístné zvědavosti či naivity) dát vypálit na čelo Kainovo znamení hanby? Diskuse nemá cenu; tato generace vydrezírovaná již rozžvýkanými poučkami a zpracovaná lživou propagandou nás stejně nechápe. Oni k nám přišli znásilňovat, krást a vraždit — a oni to vědí a už to prakticky dokazují. Neslyšeli jste ve zprávách svobodného Čs. rozhlasu, že je u nás 84 zavražděných, z toho 10 v Praze? Že v centrech Prahy okupanti bez důvodu a výzvy střílejí ze samopalů na lidi? Že mladou dívku, která rozdávala letáky, okupanti ztloukli, odvlekli do budovy Melantricha a že se dosud nevrátila?! Že na Staroměstském náměstí bez důvodu pažbami zmlátili asi čtrnáctiletého chlapce a pak našim lidem ani nedovolili ho zvednout z dlažby?! Nevíte, že už někde rabovali v soukromých domech, že rekvírují vozy, berou benzín, chleba, že rozstříleli i sanitku?

Jsou to o k u p a n t i horší nacistů a s gestapáky jsme přece také nedebatovali jako se sousedem. Přezírejte okupanty, vyhýbejte se jim (také už kvůli možné provokaci, při které právě vy byste mohli zůstat ležet v krvi na ulici), nepomáhejte jim! Náš klid a důstojnost nejsou kapitulantstvím, jsou naší zbraní. Nervozitu z nicnedělání přenechte okupantům!

Uznáváme za své jediné mluvčí nově zvolený ÚV KSČ a jeho předsednictvo. Stojíme pevně za legálními orgány suverenní Československé republiky v čele s jejich představiteli Svobodou, Dubčekem, Smrkovským, Černíkem, Krieglem a Císařem. Požadujeme okamžitý odchod okupantů a propuštění internovaných. Prohlašujeme, že se nepošpiníme jakoukoli spoluprací s okupanty nebo domácími zrádci. (Z prohlášení pracujících ČKD)

DNES přesně v devět hodin se rozezvučely sirény ve všech pražských závodech ČKD. Jen na okamžik byla zastavena práce, aby se lidé dozvěděli poslední novinky. Poté ve všech závodech lidé pokračovali v práci. Nálada dobrá, zásobování zajištěno.

Okupanti zvyšují tlak - naší zbraní je klid a rozvaha

SLIB PRO BUDOUCNOST

Dílenský výbor 7 spolu se ZO KSČ v závodě Polovodiče vydal na mimořádné schůzi rezoluci, z níž vyjímáme tento bod: „Jakmile naše ČSSR bude úplně svobodná a bude zaručeno, že výsledky práce půjdou ve prospěch čs. lidu, zavazujeme se, že zameškanou pracovní dobu ode dne okupace nahradíme mimořádnými bezplatnými směnami tak, aby ztráty způsobené okupací byly odstraněny. K těmto směnám se zavazují i všichni naši spoluzaměstnanci, kteří třeba změní pracoviště.“ Vedení závodu oceňuje tuto iniciativu. Redakce zároveň vyzývá i ostatní zaměstnance tohoto i dalších závodů ČKD, aby se k výzvě připojili.

NAŠE PEVNOST

Dělnické Vysočany a Libeň se proměnily v pevnost. Nikoliv ovšem takovou„ jakou by okupanti uvítali, neboť by jim poskytla vítanou záminku k dalším represím a násilnostem. Jistota, klid a rozhodnost jsou v těchto chvílích zbraněmi daleko silnějšími než hlavně ruských tanků a kulometů. Tyto zbraně jsou v našich rukách, v našich srdcích, v našich duších. Co na tom, že pancéřové vozy skrývající ve svých útrobách nevítané „osvoboditele“, korzující po ulicích, když jediná slavobrána, která je vítá, je chladné pohrdání lidu, pro který je a zůstává přes všechny štvavé útoky primitivní propagandy jméno DUBČEK nebo SVOBODA s v a t é.

ZÁVODY ČEKAJÍ, PRÁCE JE PŘIPRAVENA

V dílnách i na dalších pracovištích Kompresorů je již několik dnů ruch jako v normální dny, i když ne všude je dost lidí. V neděli se přidali i sokolováci, ale stále jsou ještě v závodě místa, která čekají na svoje obsluhovatele. Proto voláme všechny zaměstnance závodů v Libni a ve Vysočanech, na Smíchově i v Nuslích: Doprava z celé Prahy funguje! Nadále jsou na obvyklých stanovištích k dispozici autobusy, které vás dovezou do vašich továren! Republika nás potřebuje u strojů i v kancelářích. Plníme tím dvojí úlohu: Jednak pracujeme, abychom alespoň částečně pomohli zmírnit ztráty, které nám okupanti nadělali a zároveň střežíme náš majetek. O lidi, kteří do závodů nastupují, je po všech stránkách postaráno.

Z MIMOPRAŽSKÝCH ZÁVODŮ ČKD

SLANÝ — V sobotu a v neděli byla v tomto městě velmi kritická situace. Velitel okupačních vojsk dal městu ultimatum; jeho požadavek je: odstranit všechny nápisy, transparenty a vyvěšené noviny. Dále velitel okupantů žádá vodu a některé potraviny. Při neuposlechnutí jeho rozkazů vyhrožuje zahájením palby z těžkých zbraní na město. (Další podrobnosti do uzávěrky nebyly známy.) — V našem sesterském závodě ve Slaném je klid; o situaci v pražských závodech jsou informováni z posledních čísel Kováka ČKD — několik výtisků tam dovezli zaměstnanci, bydlící v Praze. Vzkazují do hl. města: Buďte klidní, jde na nás spolehnutí.

ŽANDOV — V neděli se dostavila do Prahy delegace pracujících závodu ČKD Žandov, která sem v pořádku dovezla rezoluci, určenou ÚV KSČ, presidentu Svobodovi a Národnímu shromáždění. Stanovisko pracujících tohoto závodu je jednoznačné: podpora legálním orgánům Čs. republiky, novému ÚV KSČ — respektování usnesení XIV. sjezdu. — V pátek se v Žandově konala hodinová stávka, během níž k pracujícím promluvil delegát XIV. sjezdu KSČ. Žandovští nám řekli: „Můžete se na nás spolehnout!" — V závodě je klid, okupanti v něm nejsou.

TELEGRAFICKY

ČS. VLÁDA NA SVÉM NEDĚLNÍM ZASEDÁNÍ jednala mj. o hospodářské situaci; dosavadní ztráta na vytvořeném hrubém důchodu činí 240 miliónů korun, jen v Praze přicházíme denně o 65 mil. Kčs. **Těm, kteří přišli v neděli na mimořádnou směnu, aby pomohli snížit toto manko, vláda děkuje.**

ZABEZPEČÍ VÝŽIVU LIDU — Přesto, že ve všech našich závodech je naší hlavní povinností pracovat a zároveň dbát o jejich bezpečnost, nemůžeme zapomínat ani na ostatní úseky našeho hospodářství. Z Kompresorů odjela skupina mladých lidí na pomoc zemědělcům; budou pomáhat při sklizni brambor.

POZOR NA TISKOVINY, TRANZISTROROVÁ RÁDIA A HODINKY!!!!!! — Čs. svobodný vysílač upozorňuje, že kolem Kbel, u mostů a na přestupových silnicích před Prahou okupanti prohlížejí auta, zavazadlový prostor, zdvihají i kapotu nad motorem (asi neviděli embéčko), šacují i kapsy na dvířkách. Odebírají veškeré tiskoviny, kradou tranzistoráky, v jednom případě prý (neděle ve 13,45 před Braníkem) i náramkové hodinky. Tyto zprávy Čs. rozhlasu potvrdili i naši spolupracovníci: v sobotu a v neděli okupanti prohlíželi na konečné 15 a 19 v Hloubětíně aktovky — sice nárazově, ale v oněch jednotlivých případech důkladně; v těchto místech okupanti nikoho fyzicky nenapadli, osobní prohlídky nedělali.

DŮLEŽITÁ UPOZORNĚNÍ: poznávací čísla vozů, v nichž členové ruské NKDV a pár kolaborantů jezdili zatýkat české vlastence, již neplatí. Odstraňte seznamy a čísla ze zdí, ať nás nematou a nevyvolávají chaos a nejistotu našich lidí. — Svobodný Čs. rozhlas dementoval několik zpráv o tom, že by příslušníci StB kolaborovali s okupanty; ve většině případů se ukázalo, že šlo o provokaci těch, kteří právě u těchto příslušníků StB nepochodili. Někomu ukřivdit — to se těžko odčiňuje. — Členové NKDV obsadili ministerstvo zahraničních věcí a další úřady, prohledávali místnosti. — Včera v 9,45 hod. u Palackého nám. zadrželi okupanti strážmistra VB Jar. Běrouna a odvezli ho neznámo kam. — Vlak s radiolokačním zařízením dojel včera odpoledne do Lysé n. L.; odtud je zařízení odváženo ruskými vrtulníky. — DEMENTI: pankrácká věznice v těchto dnech propustila jen ty vězně, kterým vypršel trest. Nebezpeční zločinci byli čs. orgány odtransportováni mimo hl. město na bezpečné místo, aby jich okupanti nemohli zneužít ke svým záměrům. Pankrácká věznice je v tzv. I. ochranném pásmu a uvnitř ještě včera večer byli jen příslušníci čs. vězeňské stráže.

JEŠTĚ VÁHÁŠ, SOUDRUHU?

Tento nápis se svého času objevil ve vysočanských Slévárnách nad vyvěšeným článkem z ročníku Mravenky, v němž jsme tehdy psali o zvěrstvech v kriminálech za éry Novotného. Tehdy jsme tento nápis nekomentovali; nezaujatému bylo přece jasné, že šlo o minulost a že tato minulost není důvodem k d n e š n í m u vystupování z řad KSČ. Dnes se k této epizodě vracíme jen proto, abychom si tehdejší titulek anonyma vypůjčili. Ptáme se vás všech nestraníků: JEŠTĚ VÁHÁTE vstoupit do KSČ? Nepřesvědčili jste se právě v těchto dnech, že naší straně jde skutečně o poctivou věc pro nás pro všechny? Nepochopili jste, že vedení naší legální strany a všichni poctiví komunisté bojují za naši společnou vlast? JEŠTĚ VÁHÁŠ, SOUDRUHU? — Jiní již pochopili. Např. Rostislav KUNERT z gen. ředitelství, útvar VKP, požádal 24. srpna o vstup do KSČ. Den před tím, přesně v noci z 22. na 23. srpna ve 23.10 hod. požádala v našem CV KSČ telefonicky o přihlášku občanka z Břevnova. Následující den jí bylo zprostředkováno p"edání přihlášky.

POLOVODIČE SE PŘIPRAVUJÍ

V nuselském závodě je sice klid, trvá pasivní resistence, ale vedení závodu a rozhodující složky připravují všechny podmínky pro dnešní předpokládané zahájení plné výroby. Kdo sleduje dění v závodě, může se denně přesvědčit, že vysoká aktivita a obětavost všech, kteří vykonávali jakoukoliv činnost, nebyla jen přechodná. Velmi aktivní jsou například mládežníci, kteří se nabízejí k jakékoliv práci. O stravování a spokojenost všech, kteří jsou v závodě, se starají velmi dobře S. J., J. V., a L. J.

V bezprostřední blízkosti závodu jsou silně vyzbrojené okupační jednotky, jejichž počet se během pátku a soboty zdvojnásobil. Na závod nejednou byly zaměřeny hlavně těžkých zbraní, k incidentům však nedošlo. Závod má pro případ potřeby stálé spojení s nemocnicí v Krči (v neděli přes poplašné zprávy nebyla obsazena vojáky), s níž měl velmi úzké a často styky i v domách míru. Lékaři zcela jistě nezapomněli na mnohé dobré služby, např. speciální přístroje, které pro ně odborníci z Polovodičů nejednou zhotovovali. Doufejme však, že pomoc lékařů nebude zapotřebí...

POSBÍRÁNO PO ZDECH A NÁROŽÍCH — Ulbrichte, v Bohnicích místa dost. — Živkove, Tvoje jméno připomíná živou vodu; budeš ji potřebovat. — Koldere, máš vymácháno?, bude se věšet. — Rusové pozor: Číňani mají hlad a lžíce. — Ivani, na to, co jste nám předvedli, jsme se nemuseli tak dlouho učit rusky.

ZÁPAD CHCE NAŠE TRAMVAJE!

Výrobní situace v Tatře je stále málo potěšující: pracuje se jen sporadicky, lidé tvrdí, že pro ruské zadky tramvaje stavět nebudou. I když v minulosti byl SSSR naším největším odběratelem, je bojkot, který vyhlásila zkušebna Trakce, poněkud neuvážený. Naše tramvaje bude potřebovat Praha — dost jich okupanti zničili a poškodili. V posledních číslech Kováka jsme často psali i o zájmu o naše výrobky ze Západu. Nesmírná poptávka je o speciální výrobky, např. rybářské vozy atd.

Vyrábět tramvaje i v současné době neznamená podporovat okupanty, ale vytvářet hodnoty, o které je zájem na mnoha dalších trzích! Denní ztráty závodu činí nejméně dva miliony korun — takový schodek ucítí nejen závod, ale i státní pokladna.

Přestože i včera v neděli nastoupilo do závodu poměrně hodně lidí, valná část jich nepracovala. Zlepšila se sice situace v kovárně, lisovna se činila, nastoupili lidé na klikové lisy, ale kováři jsou stále tvrdohlaví. Ke zhoršení naopak došlo v nýtárně, kde sice lidí bylo dost a měli chuť do práce, ale blokovala je montáž kabelových kanálů, konečná montáž a montáž podvozků, kam nepřišli lidé z Trakce.

Přesto vedení závodu očekává, že dnes v pondělí, nedojde-li k citelnému zhoršení situace (u smíchovských mostů se stále občas střílí), zahájí většina zaměstnanců normální činnost. **Nové tramvaje Rusy vozit nebudou — věřte tomu. A vy, soudruzi z Trakce, s Tatrou spolupracujte, nejen ona závisí na vás, ale i vaše výsledky jsou závislé na práci tatrováků!**

JÍDLA DOST I PRO SLÉVAČE

Pracovníci závodního stravování v Lokomotivce nejenže se starají o žaludky sokolováků (jejich dobře zásobovaná prodejna je otevřena), ale pomohli včera i slévačům. Pokud to dovolovaly zásoby, poskytli Vysočanským potřebné potraviny a další zboží. Za přispění členů mládežnické organizace v Sokolovu také navážili kilové sáčky mouky, kterou si zaměstnanci závodu mohou koupit pro potřebu svých rodin. Další doklad, že proti ozbrojené nemohoucnosti našich okupantů je nejúčinnější zbraní klid, jednota a solidarita každého z nás. S tím naši nezvaní hosté nepočítali — tento fakt odzbrojuje i tu nejmodernější a nejtěžší bojovou techniku.

VÝSMĚCH INTERNACIONALISMU

Okupační vojska sice ztrhala plakáty a letáky v Karlíně a v jiných pražských obvodech; na zdech a plotech vysočanské Kolbenky však metrová písmena oznamují dál: „Uchvatitelé, jděte domů. Stojíme za DUBČEKEM, SVOBODOU, SMRKOVSKÝM, ČERNÍKEM, KRIEGLEM — za všemi, kteří vlast nezradili..." Na všech stožárech visí československé vlajky spuštěné na půl žerdi. Pěticípá hvězda, symbol, k němuž jsme se v minulosti otevřeně a vroucně hlásili, je odstraňován ze všech střech závodů. Ne jako akt nenávisti k symbolu samému, ale proto, že jeho setrvání je za dané situace nemilosrdným výsměchem všem ušlechtilým myšlenkám mezinárodního internacionalismu.

MLADI ZNAJI SVE MISTO

Komunisté v Tatře Smíchov vysoce hodnotí nebývalou aktivitu mladých lidí. Poměrně silná skupina mládežníků s velkým zájmem a bez ohledu na svůj čas pracuje všude tam, kde je jich nejvíce třeba. Velmi rychle a správně se orientují v současné situaci a hlavně — nejsou ukvapení. Nyní sehnali dvě nákladní auta a chystají padesát dobrovolníků, kteří by v úterý vyjeli na pomoc při sklizni chmele. (Mladým děkuje za konkrétní spolupráci i redakce Kováka).

TO VE SVĚTĚ NENAJDEŠ!

Tatrovák V. H. projezdil za léta služby na námořních lodích mnoho zemí světa. Řekl nám, že však nikde neviděl nic, co by se dalo přirovnat k tomu, co s námi sehrál SSSR. Řekl, že jde o akci věrolomných lidí, zcela jistě dlouho připravovanou — vždyť například před několika měsíci v Tatře ještě mnozí lidé tleskali Kolderovi, protože přes některé svérázné názory zastával stanovisko produbčekovské a také postoj k dalším otázkám nedával tušit, že se jedná o věrolomného člověka nejhrubšího zrna. Na další otázku V. H. odpověděl, že dnes je závod v postoji jak ke Kolderovi, tak i k ostatním problémům současné doby zcela jednotný a vyslovil přesvědčení, že je to jednota nepředstíraná. „To, co s námi sehráli koldři a ostatní, to jsem ale v životě neviděl a nikdy, nikdy, nikdy bych tomu nevěřil!"

Pracující ČKD neotřeseni

Ani šestý den okupace nezastihl národy našich zemí na kolenou. Ráno ve Vysočanech, bylo ve znamení lidí spěchajících do zaměstnání. Hrst postřehů jsme si z toho rána odnesli i my:

V DODAVATELSKÉM ZÁVODĚ byl po celou noc ze soboty na neděli klid. Zaměstnanci se střídají ve střežení objektů. Dnes ráno jich opět desítky přišly do práce, přesto, že odjezd montérů na vzdálenější stavby (např. na Moravu či Slovensko) se nepředpokládá. Obnoveny však budou akce na stavbách v českých krajích a poblíže Prahy. Zbývající pracovní kapacity se využije k brigádám v závodě a k pomoci všude tam, kde bude třeba posílit zásobování obyvatelstva.

TRAKCE — Proudy lidí procházejících vstupní branou závodu by za normálních okolností byly všedním obrázkem pondělního rána. To nezvyklé je pouze pečlivější kontrola továrních průkazek. (Sami jsme se o tom na vlastní kůži přesvědčili.) Na CV KSČ jsme hovořili se soudruhem Přibylem. Také on nás ujistil, že noc proběhla v klidu za přítomnosti části osazenstva závodu. Dodal, že je zapotřebí, aby lidé, kteří přišli na obvyklé směny, začali **skutečně** pracovat. Neumožněme okupantům i nadále rozvracet naše hospodářství. Na práci osazenstva závodu Trakce jsou závislí jejich kolegové ze smíchovské Tatry!

Ve SLÉVÁRNÁCH (i když v poněkud omezeném rozsahu) rovněž proběhla nedělní Dubčekova směna. Přesto, že pece na ocelárně i ve slévárně šedé litiny nebyly v provozu, pracovali alespoň vytloukači odlitků. Část noční směny pak přišla jako obvykle i přes ztížené dopravní podmínky.

V závodě je trvale posíláno o hlídkovou službu, zejména z řad příslušníků Lidových milicí. Celo závodní výbor strany zasedá permanentně a je v trvalém styku s funkcionáři základních organizací i se všemi komunisty. Ve vzájemném styku jsou tyto složky i ze všech vysočanských závodů ČKD Praha. Důkazem je i dnešní porada předsedů ZV ROH, konaná krátce po osmé hodině. Včera se nám dostala do ruky výzva slévačů k nástupu sobotní i nedělní směny. Kromě jiného se v ní také praví: „Prohlašujeme, že nic nám není tak cizí jako okupace našeho území. Nezklameme revoluční tradice Kolbenky."

ELEKTROTECHNIKA — Ráno jsme volali na ZV ROH. Je pochopitelné, že informace po telefonu v této době jsou zdrženlivější než za obvyklých okolností. Spokojme se tedy s tím, že ani Elektrotechnika nevybočuje z pevného svazku jednoty, rozvahy a klidu projeveného v těchto dnech dělnickými Vysočany. Stanoviska k zákeřnému přepadu okupačních vojsk není třeba opakovat, jsou nám dobře známa!

POSLEDNÍ ZPRÁVY

PONDĚLNÍ OKUPAČNÍ RÁNO zastihlo Sokolovo takřka v plné poli. Na pracoviště přišlo asi 70 % zaměstnanců a stále docházeli další. Prostě podle toho, jak lidé měli spojení. Dobré je to z vnitřní Prahy, Pankráce, Letné, Dejvic a Střešovic, hůře jsou na tom zaměstnanci bydlící v Zahradním městě a ve Strašnicích. V lokomotivce zasedalo se svojí pracovní náplní také vedení závodu; hlavním bodem programu bylo zabezpečení provozu. Jak se odhaduje, stojí výpadek závodů v celé republice denně přes 65 milionů korun. To si v žádném případě nesmíme dovolit, a proto je každá minuta drahá. Na místě není ani zastavení práce na lokomotivách ČME 3. Nezapomínejte, že tento stroj má podle československé typové řady označení T 669 a může plně sloužit v síti ČSD. Kromě toho na spousty ochotných rukou čekají i T 478.1.

TERČEM OSTRÉ STŘELBY se v noci na dnešek stala závodní jídelna v Sokolovu. Důvod: jeden chodec odmítl dát připálit cigaretu okupačnímu vojákovi a když se tak stalo i ze strany sokolováků, napálil to onen zběsilec do zdi. Psychologická válka, kterou my vedeme proti po zuby ozbrojeným okupantům, tedy působí. Buďme jen opatrní, aby netekla další krev.

DŮVĚRA V KSČ v těchto dnech stále roste. Projevuje se to i v tom, že se za členy strany přihlašují další lidé. Na sekretariátu ČV v Sokolovu byli požádáni o tři formuláře přihlášek, z nichž dvě — šlo o studenty — byly předány vysokoškolskému obvodnímu výboru KSČ.

OV KSČ v Praze 5 vysoce hodnotí — jak nám řekla jedna z vedoucích funkcionářek — situaci ve smíchovské Tatře, především pohotovou a účinnou pomoc OV při zajišťování různých akcí.

TÉMĚŘ 100 % zaměstnanců Kompresorů se dnes ráno sešlo na svých pracovištích a dali povel svým strojům k práci. Pokud jde o nedělní Dubčekovu směnu, nesetkala se s tak velkým úspěchem hlavně proto, že pokyn k mobilizaci přišel již pozdě. Ale i tak se v závodě sešlo asi 40 % normální směny a nějaká práce se přece jenom udělala.

INFORMAČNÍ STŘEDISKO zřídil ZV ROH Kompresorů. Je v něm stálá služba u rozhlasového přijímače a vydávají se dvakrát denně zprávy. Úsekoví důvěrníci poté okamžitě po dohodě s hospodářským vedoucím svolají několikaminutovou poradu a informují ostatní. Lidé se tak dovídají vše, co se děje nejen v republice a ve světě, ale i operativní zprávy podle potřeb orgánů v závodě.

ODŘÍZNUTÍ OD SVĚTA rozhodně v případě našich fabrik neplatí. Pokud jsou lidé na pracovištích, jde hlas legálních čs. vysílaček do sítě závodních rozhlasů. Ani mimo pracovní dobu studia neutichají. V Sokolovu se například střídají i v noci a ještě obsluhují — v případě potřeby — dálnopis. Jeden ze vzkazů přijali od čs. obchodního zastupitelství ve Frankfurtu nad Mohanem. Naši turisté, ať z kterékoliv západní země, kteří se tam shromažďují, jsou v pořádku.

HAZARD S TVŮRČÍ SILOU — Kromě přímých ztrát ve výrobě znamená okupace v Tatře také ochromení činnosti technického úseku. Konstruktéři a další tvůrčí a koncepční pracovníci nemají naprosto žádné soustředění a klid ke své normální práci. Někteří proto uvažují, že pokud se situace nenormalizuje, budou vykonávat v závodě i mimo něj jakoukoliv produktivní práci, o kterou budou požádáni.

REDAKCE KOVÁKA ČKD PRAHA děkuje všem svým spolupracovníkům i mnoha neznámým vlastencům, kteří nám pomáhají. Nebojte se, vydržíme; ode dne zahájení okupace naší vlasti jsme přešli z dosavadní týdenní periodicity na deník. Vydali jsme osm čísel, dnešní je deváté. Náklad Kováka (zhruba 20 000 výtisků) je však pro Prahu málo; vyvěšujte noviny, předávejte je dál!

POSTOJ, KTERÝ ZAVAZUJE — Závodní výbor v Tatře sice nemůže vykonávat svoji normální činnost, ale přesto mají odboráři velkou zásluhu na vytváření dobré atmosféry, která v závodě panuje. Dnes poděkoval tajemník ZV ROH všem zaměstnancům za obětavé a vzorné chování v nejhorších chvílích života nás a celého národa a požádal, aby tento postoj zachovávali i nadále a pokud možná se klidně věnovali své práci. ZV ROH žádá o podporu této snahy i od zaměstnanců Trakce.

POHRANIČNÍCI JDOU S TATROVÁKY — V sobotu se setkali zástupci komunistů smíchovské Tatry a Škody s příslušníky hlavní správy Pohraniční stráže v Praze 5. Pohraničníci je ujistili svou podporou s legálním vedením strany a vlády, souhlasem s výsledky XIV. sjezdu a žádali o navázání častějších styků s dělníky závodů Prahy 5. Protože toto přání projevilo i mnoho vojáků základní služby, uvažuje se v Tatře o tom, že spolupráci naváže mládežnická organizace závodu.

PRÁCE — NEJLEPŠÍ MANIFESTACE — V sobotu vydal ÚVOS pracujících v kovoprůmyslu prohlášení, ve kterém vyzývá k podpoře našich právoplatných státních a stranických orgánů, odsuzuje ty, kteří se projevili jako zrádci a vybízí, aby kováci pomohli řešit našim vedoucím činitelům těžkou situaci klidem a rozvahou. „Manifestujte svou věrnost vládě a ÚV KSČ zajištěním výroby, potřebné pro chod celého národního hospodářství,“ píše se mj. v závěru

STŘÍLEJÍ ZE STRACHU

Soudruh Čech z Elektrotechniky nám dnes ráno telefonoval: „Bydlím poblíž budovy ÚV KSČ obsazené okupačními vojsky. Je už příslovečné, že vždy kolem 22. hodiny, kdy přichází v platnost stanné právo, se okolím rozléhá zmatená střelba. Okupanti jsou natolik nervózní, že jakýkoliv podezřelý pohyb okolo jejich postavení pokládají za provokaci a jednají podle toho. Zmatek se zvyšuje, když se ke střelbě přidávají i jednotky, které ve skutečnosti nevědí, oč jde...“

DĚTI JSOU V POŘÁDKU

ZV ROH SLÉVÁREN oznamuje rodičům dětí z pionýrského tábora v Dírné u Soběslavi, že návrat dětí se uskuteční zítra mezi 16.—17. hodinou. Autobus s dětmi, kterým se (podle posledních zpráv) daří dobře, přijede před karlínský závod ČKD Dukla. — Jak jsme byli dnes ráno informováni, dětem z pionýrského tábora v Bučovicích se daří dobře. Přijedou zítra mezi 13.—14. hodinou na původní místo, odkud před časem přijížděly.

DĚTI ZE LÉOVIC, z posledního turnusu letního tábora ROH, se vrátí v úterý 27. srpna kolem 17. hodiny na místo odjezdu, tj. do Ocelářské ulice. Vyzýváme jejich rodiče, aby si pro ně včas přišli!

Zvláštní PRAVDA vydání

č.10. 29. srpna

ZPRAVODAJ MĚSTA OSTROVA - č. 10 - 29. SRPNA 1968 - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

Titulní stránka tohoto listu byla přetištěna v torontském exilovém časopise "NOVÝ DOMOV č. 818, 14.září 1968" odkud ji přebíráme:

PROHLÁŠENÍ NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ:

Národní shromáždění, vycházejíc z vůle lidu vyjádřené ve stovkách resolucí, které docházejí na adresu Národního shromáždění, považuje za nutné prohlásit:

1. NS považuje nadále obsazení ČSSR vojsky pěti států Varšavské smlouvy za protiprávní, odporující mezinárodním smlouvám, chartě Spojených národů a Varšavské smlouvě.

2. NS vzdává dík presidentu republiky, představitelům československé vlády, KSČ a NF za jejich úsilí při moskevských jednáních a oceňuje jejich úsilí zaměřené k odstranění nenormálního stavu v naší zemi.

3. NS je přesvědčeno, že jediné místo této země je ve společenství socialistických národů.

4. NS je přesvědčeno, že naše armáda je schopna zabezpečit naše západní hranice a žádá vládu, aby důsledně a rozhodně trvala na stanovení a důsledném plnění konkretních termínů co nejrychlejšímu odchodu cizích vojsk z naší země.

5. NS požaduje aby byla neodkladně umožněna a zabezpečena nerušená svobodná činnost všech ústavních a státních orgánů, institucí, všech legálních sdělovacích prostředků. Zároveň trváme na tom, aby byli propuštěni na svobodu všichni naši občané, kteří ještě jsou protizákonně zadrženi a věznění československými a cizími orgány od 21. 8. 1968.

6. NS zdůrazňuje, že neochvějně setrvává na zásadách a politice vyhlášených a přijatých akčním programem KSČ a programových prohlášení československé vlády. Poslanci se zavazují, že vynaloží maximální úsilí, aby náš demokratický proces probíhal bez rušivých jevů.

7. NS bude projednávat v nejbližších dnech zprávu vlády o výsledných jednáních v Moskvě a vládní prohlášení. NS vychází stále ze svých dokumentů, které přijalo ode dne 24. srpna 1968.

8. NS vyzývá všechen lid, aby udržel pevnou jednotu, aby zabránil provokacím, které by poskytly záminku k novým zákrokům proti zájmu lidu a našeho státu. Jen rozumem a rozvahou můžeme vyjít ze situace, kterou jsme nezavinili. Vrátit se k normálnímu životu, byť za těžkých podmínek a pokračovat v budování ČSSR podle tužeb a představ jejího lidu.

Prohlášení Národního shromáždění, které bylo na dnešním plenárním zasedání přijato jednomyslně.

POLITICKÁ REALITA

Poslouchal jsem včera rozhořčené protesty organizací i jednotlivců ze všech končin republiky proti výsledkům moskevských jednání, jak vyplynuly z komuniké a z projevu prezidenta republiky. Naprosto jsem s nimi souhlasil. Potom jsem poslouchal další vysílání: projev s. Dubčeka, chvíli hudby a nakonec provolání pracovníků tisku, rozhlasu a televize, vyjadřující důvěru našim čelným představitelům, jakož i výzvu ke klidu, aby naše nejvyšší stranické a státní orgány mohly dále jednat ve smyslu názorů a tužeb našeho lidu. Opět jsem souhlasil. Co se to se mnou za těch několik minut, na které asi do konce života nezapomenu, jenom stalo? Proměnil jsem se na kapitulanta? Ani se mi nezdá, stejně jako nepovažují za kapitulanství zoufalý projev s. Dubčeka. Pochopil jsem jen nový termín "politická realita". Čítám pravidelně černou kroniku. Často tam bývají zprávy o tom, jak tlupa násilníků ozbrojená klacky přepadla pokojného občana a pod hrozbami ho obrala o všechno, co měl u sebe. Ubožák se ani nepokusil o odpor. Kapituloval, nebo u něho zvítězil zdravý rozum a víra, že darebáci, kteří ho přepadli, budou dopadeni, usvědčeni a potrestáni? Dnes ráno jsem slyšel další výzvu: Emil Zátopek v ní vyjádřil svoji důvěru s. Dubčekovi, Svobodovi a ostatním čestným představitelům, donuceným přijmout v nerovnoprávných podmínkách moskevská usnesení. Řekl, že oni nejlépe znají situaci a lépe než my vědí, co mají dělat. S tím snad plně souhlasíme všichni.

ANI V ÚDOLÍ SMRTI NENÍ DVĚ A DVĚ ŠEST

Lev Nikolajevič Tolstoj

Již po desáté se s Vámi – našimi čtenáři – setkáváme pomocí zvláštních vydání zpravodaje. Podesaté v těchto osudových dnech našeho státu, osudových dnech jeho suverenity, jeho nadějí a zklamání. 27. srpna na vrcholu napětí z neočekávané okupace jsme uslyšeli z rozhlasových přijímačů komuniké o výsledcích jednání našich představitelů se sovětskými. Komuniké, které degraduje naše dva národy na poddané, nesvobodné, dle mínění moskevských představitelů na nesvéprávné... Ti, kteří si svými tradičně nevybíravými prostředky vynutili na našich politicích kývnutí k tomuto nesmyslnému úvazku, si zřejmě myslí, že mnohoznačný text tohoto dokumentu stačí našim národům k tomu, aby před autoritou sovětského formátu sklonili poslušně hlavy a vrátili se zpět do více méně poslušného stáda. Ale všichni víme, že se mýlí. Že omyl dokumentují právě kolonami tanků a vojenských aut. Omyl, z kterého je oba naše národy, dnes příkladně svorné, věříme v budoucnu vyvedou. Náš zpravodaj chce být, pokud bude moci, součástí celonárodního protestu proti historické křivdě.

Redakce

Závažné zprávy

Včera se konal meeting karlovarské mládeže s představiteli OV KSČ, OV NF, OV ČSM a armády, kteří objasňovali současnou situaci v zemi. První řečník mluvil o podmínkách za jakých probíhala jednání v Moskvě na základě informací, které jim poskytli den před tím soudruzi Smrkovský a další. Podle této zprávy byla okupace ČSSR plánována dlouhodobě předem. Sovětský Svaz nehodlal vůbec jednat s našimi představiteli. Soudruhy, internované v Sovětském Svazu zachránilo před nejvyšším revolučním tribunálem pouze spontánní vystoupení všeho našeho lidu, se kterými představitelé SSSR nepočítali. Teprve pak se rozhodli pozvat presidenta republiky na jednání. President Svoboda tento návrh odmítl a rozhodl se jednat pouze tehdy, jestliže jednání bude přítomna jmenovaná delegace vlády a internovaní soudruzi v SSSR. Jednání probíhala tak, že bylo předneseno s každé strany několik návrhů, které druhá strana okamžitě zamítala. Když hrozilo nebezpečí ignorace veškerých našich požadavků, rozhodl se president republiky přijmout kompromis, na který by při jednání rovnocených partnerů nikdy nepřistoupil. Za této situace byl dohodnut postup normalizace situace v ČSSR, rozdělený do tří etap.

V první etapě, jejíž začátek byl stanoven na 26. 8. 1968 mělo dojít ke stažení okupačních vojsk do vyhražených prostorů. Dále mělo být umožněno státním a hospodářským org.ům vykonávat jejich funkce a posléze propustit všechny internované. Ve druhé etapě má vstoupit vláda ČSSR v postupná jednání se všemi vládami zemí, zúčastněných na okupaci. Na těchto jednáních závisí konečné rozhodnutí v Moskvě. V poslední etapě má dojít k úplnému stažení vojsk všech okupačních armád za předpokladu naprosté normalizacestavu v naší republice. Posouzení normalizace stavu nebylo přisouzeno naší vládě a ani nebylo blíže vyjasněno. Dále se hovořilo o vztazích mezi okupačními armádami a obyvatelstvem karlovarského okresu. Velení požadovalo obnovení pomníku rudoarmějce před Hlavní poštou. Tento požadavek byl představiteli města zamítnut. Byl přednesen požadavek OV ČSM, aby na toto místo byla umístěna busta presidenta republiky.

Výzkum našeho veřejného mínění: 85 % dotázaných si nepřeje absolutně žádné styky s SSSR, 87 % vyjádřilo důvěru Dubčekovi.

Okupanti všech stran, rozejděte se.

SOBOTNÍ mladá fronta

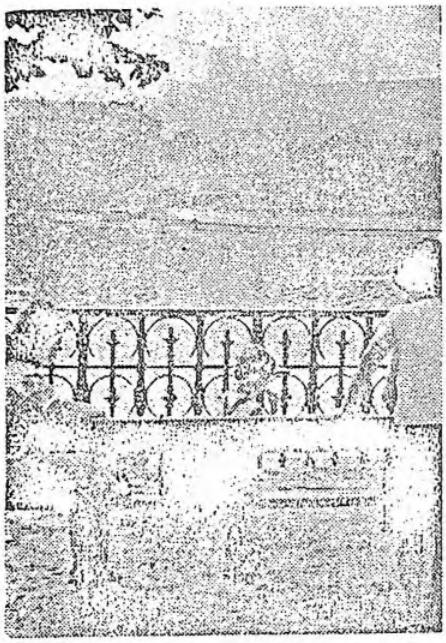
PRAHA ■ 31. SRPNA 1968 ■ ROČNÍK XXIV ■ ČÍSLO 242 (7377) ■ CENA 40 HAL.

PRAHA ■ 31. SRPNA 1968 ■ ROČNÍK XXIV ■ ČÍSLO 242 (7377) ■ CENA 40 HAL.

MLADÁ FRONTA – 31. SRPNA 1968 – č. 242

Čtyřstránkové vydání obvyklého novinového formátu.

Strana první:

Hradčany těchto dnů...

Rána dopadla; přijali jsme ji se zaťatými zuby, ale naříkat nebudeme. Tiše a pevně složíme slib: Budeme žít a pomůžeme si navzájem žít, abychom se dožili lepšího výhledu do budoucnosti naší. A do budoucnosti lidského světa, ne toho, který nás dnes zklamal, ale toho, který jednou vyrovná osudy národů. Tím si buďme jisti: nutným během dějin, a sami sebou. Buďme si jisti, a to je vše potřebné pro tuto chvíli.

KAREL ČAPEK: BUDEME ŽÍT!
LN 1. 10. 1938

Tvrdá zkouška je i tvrdé poznání. Budoucí foliant dějin o této době bude mít jeden podtitul: Kdo byl kdo. I dobrá paměť patří k těm stálým věcem, jichž je a bude třeba.

KAREL ČAPEK:
OD ČLOVĚKA K ČLOVĚKU
LN 4. 12. 1938

Severočeští první

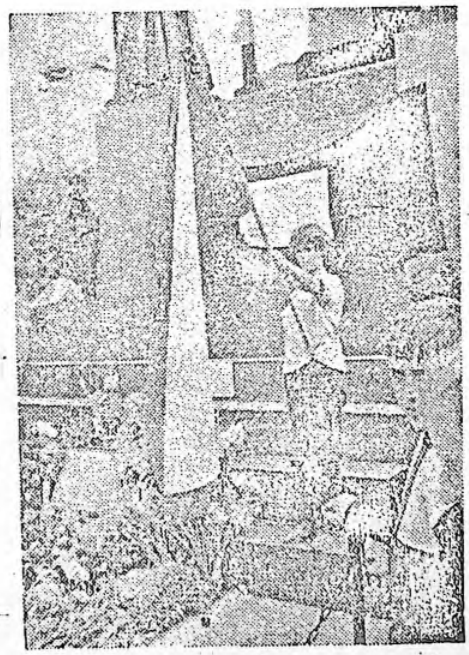
Praha (ČTK). — Severočeský kraj splnil jako první v republice plán nákupu obilovin na 100,1 %. Vedení ministerstva zemědělství a výživy všem podílníkům děkuje.

NS DĚKUJE

Praha (ČTK). — Národní shromáždění vyslovuje upřímné díky všem občanům, podnikům a institucím, které v těžkých minulých dnech spontánně nabídli svou pomoc našemu nejvyššímu zákonodárnému sboru. Jejich účinná pomoc velkou měrou přispěla k tomu, že Národní shromáždění mohlo i v mimořádně obtížných podmínkách nepřetržitě pokračovat ve své činnosti.

OPĚT V BUDOVĚ ÚV KSČ

Praha (ČTK). – První tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček zplnomocňuje ČTK informovat veřejnost, že budova ÚV KSČ byla odevzdána do správy komunistické strany a že obvyklou ochranu v ní znovu vykonávají orgány ministerstva vnitra. Pracovnici ÚV KSČ nastoupili do práce. Předsednictvo, sekretariát i oddělení ÚV KSČ zahajují činnost ve své budově.

Smuteční tryzna za padlé...

NÁŠ ROZHOVOR S PŘEDSEDOU ČESKOSLOVENSKÉHO PIONÝRA Dr. JIŘÍM PELIKÁNEM, CSc.

Příkaz dne — služba vlasti

Předseda Československého pionýra Jiří Pelikán stál u zrodu myšlenky, jež dostala stručný název SLUŽBA VLASTI. Stejně stručná byla i naše první otázka: Oč jde?

Iniciativa mladých lidí v minulých dnech je nesmírná. Chceme mladým lidem říkat, co je v každém příštím dnu třeba dělat. Jde nám teď o dvě věci — o okamžitý odchod vojsk pěti zemí a za druhé, aby se u nás konsolidovala situace. Obě dvě věci spolu úzce souvisejí a jsou na sobě závislé.

Už někdy třetí nebo čtvrtý den pobytu cizích vojsk na našem území nás při jednání mezi vedením Junáka a Čs. pionýra napadlo dát konkrétní náměty dětem. Měli jsme na mysli zejména pomoc ve zdravotnictví, starším občanům apod. Z toho se teď postupně vyvíjí hnutí orientované na všechny děti i na všechnu mládež organizovanou i neorganizovanou. Jde nám o to, aby každý chlapec, každé děvče, kdokoliv považuje za nutné pomoci v této těžké situaci své vlasti, našel k tomu příležitost.

JAK SI TO KONKRÉTNĚ PŘEDSTAVUJETE?

Dnes vznikl centrální štáb služby vlasti. Okamžitě by stejné štáby měly vznikat v okresech i v místech. Jim se budou přihlašovat jednotlivci, kolektivy i celé organizace. Každý, kdo se přihlásí, se tím zároveň podřizuje příkazu štábu a bere na sebe povinnost uposlechnout všech pokynů. Taková disciplína je v podobné organizaci naprosto nutná. Štáby budou ve spojení v místech a okresech s národními výbory a s orgány Národní fronty i se speciálními útvary (například se zdravotnictvím, se závody apod.). Centrální štáb bude spolupracovat s vládou a Národním shromážděním. Od těchto útvarů budou štáby dostávat požadavky na konkrétní pomoc a ty budou předávat mládeži formou pokynů.

O JAKÉ ÚKOLY PŮJDE?

Zatím jsme stanovili 6 základních oblastí. Na prvním místě hovoříme o politických úkolech, jde o to, aby všechna mládež pochopila, v jaké situaci je dnes naše vlast, aby pomáhala v propagační práci při organizování podpisových akcí jako spojky apod. Pokud jde o ekonomické úkoly, máme na mysli zejména pomoc při odstraňování škod, způsobených obsazením, účast na zemědělských brigádách, pomoc v závodech při naléhavých výrobních úkolech atd. V sociálně zdravotní oblasti chceme ve spolupráci s ČsČK školit pomocné zdravotníky, pečovat o přestárlé osoby a pomáhat při udržování čistoty a hygieny v městech a obcích.

Za důležitý úkol považujeme i pomoc při prodeji a rozvážce potravin a dalšího zboží. Konečně se chci zmínit i o spolupráci s veřejnou bezpečností při zajišťování pořádku, k řízení dopravy, hlídkové služby apod. Mohou samozřejmě vzniknout i nové zcela nečekané úkoly. Počítáme, že ústřední štáb bude prostřednictvím novin a rozhlasu vydávat podle vzniklé situace pokyny.

TELEGRAFICKY

SKUPINA ZÁSTUPCŮ SVAZU VYSOKOŠKOLSKÉHO STUDENTSTVA se sešla 29. srpna se členy vlády v čele s místopředsedou vlády Františkem Hamouzem.

Členové štábu akce Služba vlasti navštívili včera ministra ing. Václava Hůlu, který je ujistil, že vláda bude v rámci svých možností toto hnutí mládeže podporovat. Ministři, s nimiž o něm hovořil, je považují nejen za potřebné pro republiku, ale i za záležitost, která může správným směrem orientovat současnou iniciativu mládeže.

Také ministr školství prof. dr. Vladimír Kadlec, DrSc., ujistil členy štábu svou podporou a pověřil svého náměstka soudruha Václava Hendrycha spojením ministerstva se štábem.

Vedení ÚV ČSM zřídilo včera vyznamenání „Za službu vlasti", které budou dostávat jednotlivci i kolektivy za činy, které pro republiku udělali.

Z Národního shromáždění

Praha (ČTK). — Podle informace generálního tajemníka NS doc. Vladimíra Kaigla zasedá v budově NS v Praze nepřetržitě předsednictvo Národního shromáždění.

Osmidenní plenární schůze Národního shromáždění byla ve středu přerušena. Bylo nezbytné — jak řekl doc. Kaigl — aby poslanci, kteří byli izolováni v budově NS, navázali přímý kontakt s voliči, zjistili jejich názory na současnou nenormální situaci, na činnost Národního shromáždění v oněch kritických osmi dnech a načerpali od nich sílu k další práci v NS.

Předsednictvo NS jedná například o programu další činnosti, především o návrhu pořadu příští plenární schůze NS a o rozhodnutí předsednictva NS k zahájení neodkladných legislativních prací v jednotlivých parlamentních výborech. Jako podklad k tomuto rozhodování poslouží i tisíce rezolucí občanů, podniků a institucí, které Národnímu shromáždění přišly v uplynulých dnech.

Termín plenární schůze není dosud stanoven a závisí na tom, kdy bude vláda moci předstoupit se svým prohlášením k situaci v zemi a s opatřeními, jichž je třeba k normalizaci poměrů v ČSSR. Předsednictvo NS podá také zprávu o tom, že Národní shromáždění bude dále pokračovat v tom duchu, v němž jednalo v minulých dnech, a na základě konkrétních návrhů vlády, které mají směřovat k normalizaci poměrů tak, aby byl co nejvíce urychlen odchod cizích vojsk z našeho území. Vbrzku začnou pracovat také některé výbory Národního shromáždění.

Schůze vlády

Praha (ČTK). — Včera po deváté hodině se sešla schůze vlády, kterou řídí její předseda ing. Oldřich Černík.

Vláda projednala zprávu o situaci v hlavním městě Praze a projedná další opatření k normalizaci života na území republiky.

Po ukončení jednání vlády bude vydána celková podrobná zpráva.

MLÁDÍ PRAHY MÁ FEDERACI

„V zastoupení pražských organizací Československého pionýra, Svazu klubů mládeže, Svazu pracující mládeže a Svazu pražských středoškoláků prohlašujeme, že v důsledku porušení svrchovanosti Československé socialistické republiky vojsky pěti členských států Varšavské smlouvy vznikla politická situace, která vyžaduje od mladé generace jednotný postup v úsilí o důstojný lidský úděl. Věrni nadějím, vkládaným v československý demokratický socialismus, zapojujeme své organizace k spolupráci na bázi Federace mládežnických a dětských organizací."

Tak začíná smlouva, kterou zástupci čtyř pražských organizací podepsali ve čtvrtek v časných ranních hodinách. Vznikem Federace tak pražská mládež vytváří akční jednotu v dnešní složité situaci. Vedení ÚV ČSM již Federaci uznalo jako nástupce pražské městské organizace ČSM, jejíž činnost tím skončila.

Smyslem a cílem Federace je zejména prosazování společných požadavků a zájmů organizací v ní sdružených ve snaze důsledně reprezentovat zájmy mladé generace. Smlouva, uzavíraná v mimořádné situaci, je považována za prozatímní; po úplné normalizaci poměrů u nás bude přepracována podle vzniklých podmínek.

V PONDĚLÍ OPĚT PŮJDOU DĚTI DO ŠKOLY

Ta prostá oznamovací věta zní docela jinak, než v mnoha předchozích letech, kdy také končily letní prázdniny ve stanových táborech posledním táborákem, výletem, olympiádou a opálení chlapci a děvčata zaplnili ulice poněkud zesmutněné jejich dlouhou nepřítomností. A vstupovali do čistých budov s jistotou, že školní život pravidelně poteče korytem vyhloubeným zkušenostmi uplynulých let. Změny nebývaly velké — a ani letos se s nimi nepočítalo — i když rozhodnutí o pětidenním vyučovacím týdnu bude mít své příjemné i nepříjemné důsledky.

Rozdílnost není ani ve změněném okolí, do něhož se děti vracejí — v poničených ulicích bez nápisů a čísel domů, rozježděných parcích dříve upravovaných s nesmírnou pečlivostí, v nápisech a heslech, které se šplhají i po školních budovách a oknech.

Škody na předmětech, ve veřejném a školním inventáři lze odklidit, nahradit. Jak však nyní odvádět na tisíc a jednu zvědavou dětskou otázku? Vzpomínám na desetitisíce českých a slovenských učitelů a je mi nesmírně těžko u srdce. Jim osud svěřil úlohu podobnou Sysifovu balvanu, který stále znovu a znovu vyklouzává z rukou, protože jeho hrany jsou tak kluzké. Snad nikdy v minulosti nezáleželo tolik na jejich vlastním promýšlení těch událostí, které během několika málo dní rozmetaly hodnoty, o nichž se nepochybovalo, protože byly zapsané černé na bílém v učebnicích, protože byly logicky jasné z postavení našeho státu v Evropě, protože tryskaly z osobních poznání.

Teď je tomu jinak. A děti se budou ptát na porušené přátelství, na příčiny pobytu jiných armád, než té naší v místech, která milují, aniž by si tuto lásku uvědomovaly. Budou se ptát tisíci proč a nikdo jiný než učitelé před nimi nebude stát.

Patříme k nejkulturnějším národům světa. Lednem jsme začali otevírat pro lidstvo nové horizonty, ale tohle říkám jen proto, aby vyniklo zázemí, z něhož je nutné vycházet při volbě odpovědí. Ničím jsme se neprovinili, jsme čisti před svědomím národa a nemůžeme lhát.

Je nás jen čtrnáct miliónů. Jen silní mohou obstát ve světě rozděleném mezi několik velmocí. Naše síla je mj. ve znalostech, inteligenci, rozhledem. A v naší lidskosti. Nelze ani na chvíli polevit z poznávání. A k němu potřebujeme píli, svědomitost i vůli. Odvahu k překonání okamžitých pocitů. Ty je třeba potlačit, aby nevyvolaly v duších dětí zábrany, které bezesporu by uškodily naší vlasti.

Vlast, její zachování, rozkvět a budoucnost je tím, čeho se nikdy nemůžeme vzdát.

V pondělí tedy opět půjdou děti do školy. Půjdou jinak, než v minulých létech, ale půjdou do svých škol, ke svým učitelům, ve své vlasti.

Strana druhá:

GLOSY KE DNI

V den výročí Slovenského národního povstání jsme se dozvěděli z jediných informačních zdrojů – rozhlasu a televize – základní fakta o průběhu mimořádného sjezdu KSS. Při malém množství těchto informací je obtížné se pokoušet o rozbor. Za situace, kdy vzdor řádkům moskevského komuniké o nevměšování se do vnitřních věcí a normalizaci života jsou nadále obsazeny tiskárny a budovy rozhlasu a televize, kdy i ústavní činitelé mají jen jedinou možnost, jak sdělovat své myšlenky a rozhodnutí celé veřejnosti – prostřednictvím provizorních a zcela nedostatečných sdělovacích prostředků – je to prostě otřesný fakt.

Nelze tedy rozebírat a hodnotit, chybějí-li podrobnější zprávy: Přece však jedna známá skutečnost je dosti jasným náznakem, který nemáme přejít a jen mlčky vzít na vědomí. Do nového předsednictva ústředního výboru KSS nebyl zvolen nikdo z těch, kteří jednali v minulosti v rozporu s přáními a tužbami slovenského lidu. Nikdo z těch, kdož politikařili a snažili se zakrývat frázovitými slovy realitu života. Biľak, který byl v Moskvě jako první tajemník slovenských komunistů, už jím není – například. Nová slovenská politická reprezentace, po níž se na Slovensku dlouho volalo, je na světě. A je to reprezentace důstojná, je to sestava moudrých a schopných lidí, oddaná myšlence společného státu Čechů a Slováků, jednotě našich národů. Sestava lidí demokratického ražení a čistých úmyslů. Je skoro symbolické, že nastupují do funkcí v den výročí Povstání, které razilo shodné myšlenky, o jaké jde dnes, a které díky osudové tragédii těchto dnů nemohlo být pozdraveno tradičními shromážděními lidu, planoucími vatrami na návrších, ale jen zapálenými svíčkami za okny domů.

Na rozhlasový projev Josefa Smrkovského, který jsme včera vyslechli, asi dlouho nezapomeneme. Byl to projev moudrý, otevřený, každému srozumitelný. Vnesl do naší složité situace další objasnění, a to v místě nejchoulostivějším. Ve vztahu vůdců a lidu, těch, kdož jednali v Moskvě, a těch, kdož byli doma. Řekl to upřímně s celou vahou svého nelehkého života, naznačil nebezpečenství a úskalí přištích hodin a dnů. A poděkoval všem těm, kdož svým nesmlouvavým postojem znemožnili jakékoli jiné, ještě nepříznivější řešení. Byl to projev moudrého státníka, který rozumí lidu, naší zemi a jemuž rozumějí oba naše pevnost, jednotu, rozum. Souhlasíme. Jiné cesty, bohužel, není. Žádné jiné záruky než sami sebe a své mozky nemáme.

Snahu rozrušit naši jednotu a zasévat chaos mezi obyvatelstvo vyvíjí po vzoru moskevského vysílání a vysílače Vltava další „nový" vysílač – Záře. Nezkušený hlasatel a hlasatelka se snažili posluchačům ve čtvrtek večer naservírovat kupu lží a výmyslů, mimo jiné i to, že u nás existují živly, které organizují různé provokace a akce, a za důkaz kontrarevoluce označili heslo o neutralitě. K odpovědi na otázku, zda by se toto heslo u nás vůbec objevilo, kdyby k násilnému obsazení země nedošlo, autoři textů ze Záře se nedostali. Za provokace zřejmě považují i čestnou stráž za padlé mladé kamarády u sochy sv. Václava... Silně brojili také proti legálnímu čs. rozhlasu a ani slovem se nezmínili o tom, kdo povolil a uvedl do chodu ilegální vysílač Záře. Soudě podle obsahu vysílaných zpráv nemohl to být žádný náš oficiální orgán. Vláda i parlament vyslovily s okupací nesouhlas. Nezbývá proto než konstatovat, že neodpovědné živly a organizátoři provokací sedí právě u vysílače Záře, že zloděj křičí: „Chyťte zloděje!"

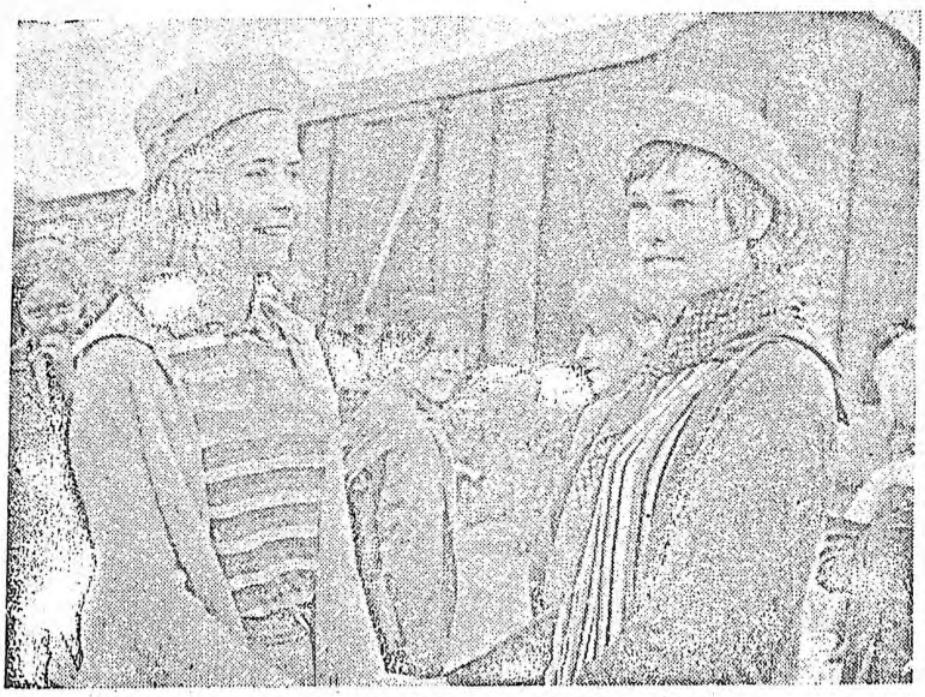
Otázka, která nás nyní nejvíce zajímá, zní: Do kdy okupanti odejdou? Dr. Gustav Husák, nový první tajemník ÚV KS Slovenska, v minulých dnech vyslovil přesvědčení, že termíny, o kterých bude v následujících dvou týdnech čs. vláda s okupačními zeměmi jednat, se nebudou počítat na léta, ale pouze na měsíce.

Pesimista však může namítnout: Vždyť moskevský diktát vůbec neříká, kdo rozhodne o tom, že situace u nás se normalizovala – a že tudíž podmínka pro odchod cizích vojsk je splněna.

Ale ani optimistovy naděje nejsou neodůvodněné: Žádná ze zemí, které Sověti okupují, nemá takové demokratické tradice a takové svobodomyslné obyvatelstvo, jako právě Československo. Víme přece, že pro některé přemýšlivé vojáky a důstojníky znamenal příchod k nám a „uvítání", kterého se jim dostalo, strašný šok. Víme přece, že v prvních dnech vpádu spáchala sebevraždu řada sovětských vojáků, že někteří příslušníci okupačních armád byli pohnuti tím, co od nás slyšeli a viděli, že se zapřísahali, že zbraň proti nám nepoužijí... Ovšem, na druhé straně jsme svědky toho, jak převážná většina vojáků a důstojníků věří lživé propagandě svých novin.

Přesto si však myslím, že těch pět či deset procent přemýšlivých příslušníků je pro domácím [illegible] zemích varšavského dopisu okupačních vojáků – inteligence, bez které by nebylo možno armádu vůbec řídit – to musí vidět.

Vlády těchto zemí ono nebezpečí „přenosu" těchto myšlenek jistě znají. Proto jim musí být jasno, že vojska musí ve vlastním zájmu těchto zemí odejít.

Eva Krásová a Míla Kmentová z Prahy 9 odjely na Rakovnicko...

Chmelová komise spokojena

Včera, jako každý den v těchto dnech, zasedala opět ústřední chmelová komise. Konečně mohla konstatovat, že počet brigádníků ve chmelařských oblastech dosáhl potřebného počtu. V okrese Louny pracuje již 33 325 česáčů ze Severočeského, Východočeského, Jihomoravského, Severomoravského a Západočeského kraje, přijely početné skupiny ze Slovenska a mládež z Prahy. V okrese Rakovník nastoupilo ke včerejšku 22 130 brigádníků a chybělo ještě 1800 česáčů, kteří však dojedou ještě během dneška. Z nádraží v Praze-Bubnech má být v sobotu ráno vypraven další zvláštní vlak, hlavně s chlapci a děvčaty z učilišť a škol obvodu Praha 8.

Ústřední chmelová komise prohlašuje, že v ubytování a stravování česáčů nejsou nedostatky. Zároveň děkuje všem organizacím, národním výborům a školám, které včas a rychle poskytly zemědělství pomoc.

Ideály lidstva nezradíme

V prohlášení Československého výboru obránců míru se mj. praví:

V této těžké době chceme prohlásit, že českoslovenští obránci míru nezradili a nezradí veliké ideály lidstva: mír a pokrok. Budou i nadále rozhodně hájit nezávislost a rovnoprávnost národů, socialismus a mírové soužití.

Znovu se obracíme na všechny mírové výbory a síly, na Světovou radu míru, na nositele Leninovy ceny míru: Zaujměte k situaci v ČSSR stanovisko, k němuž se budete moci vždycky se cti hlásit a které bude na prospěch celému světovému mírovému a pokrokovému hnutí.

Ztotožňujeme se plně s prohlášením nejvyššího ústavního orgánu ČSSR, Národního shromáždění, že obsazení ČSSR vojsky pěti států [illegible] *odporující* mezinárodním smlouvám a Chartě Spojených národů.

Chceme náš lid i všechny mírové síly světa ujistit, že – jak řekl Karel Čapek:

„Chceme mír pro sebe, pro celou Evropu, pro celý svět, chceme mír pro své děti a pro generace budoucí."

Variace na téma G. Mahlera

Slunečné odpoledne u Vltavy.

Do budovy Domu umělců se trousí lidé s houslemi, violoncelly, dechovými nástroji, které rozeznáváš podle pouzder. Návštěvníci pražských koncertů by zde poznali hudebníky FOKu. Za chvíli se začíná se zkouškou pro nahrávku Supraphonu, jedné ze skladeb soudobých skladatelů, které se mají objevit v dvoudeskovém cyklu. Některé už jsou nahrány, teď přišly na pořad Klusákovy Variace na téma Gustava Mahlera.

Čeká se na dirigenta Libora Peška, který má přijet z Mostu. V sálu režie sedí dr. Herzog; včera tu dokončili nahrávku s italskými operními umělci, kteří strávili celý kritický týden v Praze. Je nutno pracovat, nesmějí se promeškat termíny, na mnohé z desek už čeká cizina, Pastorely by se měly objevit na vánočním trhu.

Přichází skladatel Jan Klusák. Má rád tuhle skladbu, pokládá ji za nejlepší z věcí, jež vytvořil. V šedesátém ji začal a dokončil v dvaašedesátém. Variace byly už provedeny několikrát. Ale pojí se k nim osudová smůla, je to úplně katastrofická skladba, říká, v třiašedesátém propadla ve východním Berlíně, ale zato o dva roky později měla obrovský úspěch v Bratislavě, když ji tam hrál Symfonický orchestr bratislavského orchestru pod Režuchovým vedením.

Zvoní telefon, poplašná zvěst. Dirigent se o dnešní zkoušce nedověděl; snad mu to zapomněli vyřídit a může přijet z Mostu nejdřív až zítra po poledni.

Nezkusíte to? ptají se skladatele.

— Ne, počkejte, nikdy jsem přece nedirigoval. Ale uznává, je nutné, aby si orchestr skladbu prošel; a tak bere partituru, jde s ní na chodbu, a pak za chvíli už v reproduktoru zaznívají její tóny.

— Slyšíte, jak si Honzík vede? Docela dobře, znamenitě...

Sálem se rozléhá hudba. A já si uvědomuju, že tihle lidé tu pracují, úporně hledají tvar skladby, aby co nejdřív se už mohlo natáčet na ostro, nelze přece promeškat termín.

Unáší nás hudba. Krásná. Vzrušivá. Ale tím víc jsme při ní uprostřed života, svého soudobého údělu, vzájemnosti.

Venku přehrčela helikoptéra. Zde se však pracuje. Musí se pracovat. Tvoří se krása. Všemu navzdory.

Včera v Praze

Z výkladních skříní mizí plakáty a hesla. Ze školy ve Vodičkově ulici oškrabují dělnické nápisy, podezdívka už není červená. Svatý Václav má umytý sokl. Rychlík R 35 vyjel včas. V jednom z vypálených domů u rozhlasu pracují zedníci. U trafiky stojí fronta na předbratrskopomocní Mladý svět. Vojenské stavby, obor. podnik, přijmou větší počet zedníků, tesařů, dlaždičů, str. zámečníků, elektrikářů, uklízeček. A rajčata jsou o 50 hal. levnější.

Ale Riegrovy sady se ježí hlavněmi tanků.

Normalizujeme.

Nenormalizují.

Lidé, nastůjte zbytečně frontu na iluze.

Odjedou z města?

Praha (ČTK). — Zástupci velení cizích jednotek, umístěných v hlavním městě republiky, oznámili včera československým orgánům, že za předpokladu, že v hlavním městě budou odstraněna hesla, nápisy a plakáty, opustí vojska území hlavního města.

Okrátce

Všechny zotavovny Západočeského kraje jsou v provozu. Majitelé poukazů mohou nastupovat k dovolené. V provozu jsou také slovenské léčebné ústavy Nový Smokovec, Štrbské Pleso a Vyšné Ružbachy v Tatrách.

X. mezinárodní veletrh v Brně se koná od 15. do 24. září t. r.

Oznámení a sdělení

Rekreaci ROH v zařízeních CKM

Od 1. září probíhá rekreace ROH v zařízeních CKM normálně. Pouze rekreace z Juniorcampu Soběšín a Živohošť se přesouvá do Juniorhotelu Krakonoš v Mariánských Láznich a z Juniorcampu Orava do Juniorhotelu Vysoké Tatry v Horním Smokovci.

Výběrovou rekreaci pro členy JZD a zemědělskou mládež

Rekreace se koná v původním termínu tj. od 1. a 15. září v Juniorhotelu Krakonoš v Mariánských Láznich.

Vnitřní rekreaci mládeže:

CKM ruší vnitřní rekreaci mládeže v Juniorcampech Soběšín, Živohošť a Orava. Účastníci si mohou vybrat náhradní termíny v ostatních zařízeních CKM, zejména v Mariánských Láznich, Banské Bystrici, Chopku a Horním Smokovci. Bližší informace podají všechny pobočky CKM.

Čtyřikrát místo písně

Čtyři z našich populárních zpěváků, které jsem zastihl, odpověděli na jednu otázku: CO LZE NYNÍ ČEKAT OD ŽIVOTA?

PETR SPÁLENÝ: To se dá říct hrozně těžko. Chci říct lidem mé generace, aby nezapomněli na to, co vídáme v ulicích v létě 1968. To, že nezapomenou, by mělo být zárukou, že nakonec pravda zvítězí. Natočili jsme s kapelou během okupace dvě písně, které se obrací k těm mladým, kteří padli v ulicích našich měst od 21. 8. Očekávám, že si lidi začnou víc rozumět než dřív a že taky starší generace rozumí nám mladým víc, než jak by to někdo očekával. To říkám za celou kapelu.

PETR NOVÁK: V žádném případě nesouhlasím s odsouzením A. Dubčeka a těhle lidí. A jsem rád, že se vůbec vrátili. Jsem přesvědčen, že chtějí především, aby odešli okupanti a pak se dá něco dělat. V žádném případě nechci dělat to, co mi někdo nařídí. Zůstanu v Československu, českej a slovenskej národ je nezlomnej, prostě neskoná. Nevím, co ještě dodat, když na nás míří tanky.

EVA PILAROVÁ: Nečekám už asi nic. Strašně bych chtěla, aby to všechno dobře dopadlo, ale asi jsem hodně pesimista. Jsme příliš malá země, než abychom mohli čelit násilí velkého národa. Asi si najdu zaměstnání, zpívat v této době se mi nezdá možné, veselé písně se nedají zpívat a jitřit smutek taky není dobré. Když budou lidi chtít, tak budu zpívat velice ráda, ale jen těm, kteří nezradili. Zůstanu doma, nikdo mě odtud nemůže vyhnat.

MARTA KUBIŠOVÁ. Budu se snažit samozřejmě žít, a to žít čestně. A totéž si myslím, že budou dělat všichni Češi a Slováci, protože tak se projevili. Hlavně se nesmířím nikdy s okupací a nikdy pro ně už nebudu dělat. Když budu zpívat, tak vždycky předtím zakřičím: Za Dubčeka! Musím se snažit vidět situaci optimisticky — tak jak to bylo po lednu. V případě, že bych nemohla zpívat pro naše lidi, tak si normálně dám inzerát, jestli by si mě někdo nevzal a budu prát a vařit. Mladým lidem a vlastně vůbec všem vzkazuju — obdivuju je za jejich statečnost, kterou prokázali za ten týden.

Strana třetí:

ODZBROJENÍ OHROŽENO

ČS. UDÁLOSTI A SMLOUVA O NEŠÍŘENÍ

Ženeva (ČTK). — Ve čtvrtek byla v Ženevě zahájena mezinárodní konference neatomových mocností, která by se měla stát mezinárodním diskusním fórem o všech problémech souvisejících s dohodou o nerozšiřování jaderných zbraní, jakož i s dalšími náměty na všeobecné zrojení. Mezi delegáty více než 80 zemí, které se konference účastní, je řada expertů pro otázky odzbrojení, což nasvědčuje tomu, že by se konference měla zabývat především konkrétními problémy. Československou delegaci vede velvyslanec ČSSR v Bernu dr. Pavel Winkler a jejími členy jsou dr. Juraj Králik a dr. Tomas Lahoda.

Pozorovatelé na konferenci jsou přesvědčeni, že hlavním bodem ženevského jednání bude otázka odzbrojení. Avšak po posledních událostech v Československu nebude tento problém projednáván se stejnou věcností a se stejnými nadějemi, které byly v posledních měsících vyvolány deklarovanou snahou dvou největších atomových mocností — USA a SSSR — o omezení jaderného zbrojení.

Je známo, že italská a japonská vláda zrevidovaly v důsledku těchto událostí svůj postoj k dohodě o nerozšiřování a odmítly dohodu podepsat. Rovněž západoněmecká vláda změnila své stanovisko k dohodě, a lze počítat s tím, že se delegace bonnské vlády bude v Ženevě snažit zpolitizovat jednání konference a využít vzniklé situace k torpédování dohody o nerozšiřování jaderných zbraní.

I když se na ženevské konferenci neočekávají žádná rozhodnutí, lze počítat s tím, že právě nyní, po československých událostech, bude se většina vlád, zastoupených na jednání, zabývat nejen úzce vymezenou tématikou konference, ale mnohem širším problémem systému evropské bezpečnosti.

JUGOSLÁVIE—SSSR

Bělehrad (ČTK). — V září začne v Moskvě jednání mezi jugoslávskou hospodářskou delegací a příslušnými činiteli SSSR o novou hospodářskou smlouvu. Toto jednání naváže na výstavu jugoslávského spotřebního průmyslu, která zahajuje v Leningradě.

Dopis redakce „Student"

Redakce časopisu Student nám předala k uveřejnění text svého dopisu adresovaného presidentu republiky Ludvíku Svobodovi, prvnímu tajemníku ÚV KSČ A. Dubčekovi, předsedovi NS J. Smrkovskému a předsedovi vlády O. Černíkovi.

Vážení soudruzi,

dovolte nám, abychom se vyjádřili k našemu stanovisku k výsledkům moskevského jednání, které vyšlo v posledním V. zvláštním vydání Studenta.

Považujeme ho jak obsahově, tak způsobem napsání za nešťastné. Bylo koncipováno po projevu presidenta republiky a po přečtení komuniké v Čs. rozhlase, ve chvílích, kdy se nám zdálo, že se zhroutilo vše. Že se zhroutilo ještě mnohem víc, než když k nám vtrhla vojska okupantů. Dodnes jsme přesvědčeni, že jsme v této situaci sdíleli pocity většiny obyvatel této země (především té jeho části, která je nám věkově a mentálně blízká), země, které je zřejmě předurčeno, aby jejími dějinami prostupovaly strašlivé tragédie.

Dosud si někteří z nás myslí, že ideály demokratického socialismu, jenž je tím nejlepším, co lidé tohoto světa sami sobě mohou dát, a za který jsme se v našem časopise všemi svými silami snažili bojovat, se ani během života naší generace neuskuteční. Ale tady by musel mluvit každý sám za sebe a my vám píšeme všichni.

Trvalo nám snad příliš dlouho, než jsme si uvědomili, že váš postup v moskevských jednáních nelze nazvat zradou. Stanovisko k němu jsme naopak zaujali příliš brzo, mnohem dříve, než jsme byli schopni racionálního myšlení a než k nám pronikly děsivé informace a podrobnosti.

Snad je našemu dopisu rozumět. Snad nám bylo rozumět i v době, kdy jsme vydávali náš časopis, hlavně vaší zásluhou za těch nejlidštějších poměrů, které jakýkoli stát, nejen tato republika, kdy znal.

Snad porozumíte i tomu, že dnes už časopis v tomto redakčním složení vydávat nebudeme, ani kdyby to současné poměry dovolily. Nemůžeme, i když bychom strašně chtěli. Snad porozumíte i tomu.

Redakce časopisu Student

NA ŽELEZNICI VYŠŠÍ VÝKONY NEŽ V NORMÁLNÍ DOBĚ

Od pondělka normální doprava

Z ministerstva dopravy jsme včera získali podrobné údaje, svědčící o současném stavu jednotlivých druhů dopravy. Škody, které obsazením republiky cizími armádami v tomto odvětví vznikly, jsou způsobeny nejen poškozením a zničením prostředků a zařízení, ale především únikem tržeb. Na železnicích dosahují škody téměř miliardy korun, v silniční dopravě 98 miliónů, a jen zrušením leteckých spojů unikají denně tři milióny korun, z toho půl miliónu čistých zisků v devizách.

Na železnici bylo 27. srpna dosaženo smutného rekordu v celé historii ČSD: Ve stanicích stálo odstaveno 194 nákladních vlaků. Včera už byl odstaven však jen jediný vlak, což je daleko lepší než v normálních dobách. Vykládka a nakládka vozů nyní již rovněž překračuje běžný stav. V osobní přepravě jezdí všechny osobní vlaky a vnitrostátní rychlíky, jízdní řád je přitom dodržován uspokojivě. Horší je to v mezinárodní rychlíkové přepravě – včera například nebylo v provozu 44 spojů. Probíhala jednání se železničními správami Maďarska a NDR a je naděje, že během zítřka se obnoví většina spojů. Zatím jezdí rychlík Chopin (mezi Varšavou a Vídní), Hutník (Praha–Varšava), a Západní expres (Praha–Norimberk–Paříž), Vindobona spojuje jen Prahu s Vídní. Železniční most v Komárně byl poškozen tanky a není dosud sjízdný.

Autobusová doprava je omezena především v zahraničních spojích; v provozu jsou jen linky České Budějovice–Linec, Brno–Vídeň, Levice–Budapešť, Prešov–Užhorod a od včerejška i Praha–Opatija. Redukovány jsou některé dálkové vnitrostátní linky. V dálnické dopravě jsou omezeny spoje, přijíždějící do Prahy po 20. hodině a vyjíždějící z hlavního města před 6. hodinou.

Letecká doprava stále ještě není v provozu a její obnovení je závislé na uvolnění civilních letišť. Z deseti letišť, která cizí armády obsadily, byla ve čtvrtek uvolněna první tři, ovšem ta nejméně důležitá – Piešťany, Sliač a Holešov.

Na ministerstvu dopravy nám prohlásili, že do pondělka 2. září se předpokládá úplná normalizace ve všech druzích dopravy kromě letecké. Už nyní se však dá říci, že to, co je závislé na nás, je již v pořádku; to, co dosud nebylo normalizováno, závisí jen na někom jiném – především na armádách pěti států Varšavské smlouvy a jejich vládních i jiných orgánech.

Tramvaje i večer

Praha — Ode dneška se začne pomalu normalizovat i provoz městské dopravy v Praze. Dnes a zítra ještě tramvaje a autobusy vyjíždějí ráno kolem 6. hodiny a zatahují večer kolem 20. hod., avšak linky, vedoucí kolem nádraží, budou v provozu až do 22 hod. Od pondělka pak bude pražská městská doprava v provozu v době od půl páté ráno do půlnoci. S nočními linkami se počítá až v dalších dnech.

L'HUMANITÉ ODRÁŽÍ ÚTOKY

Paříž (ČTK). – Člen politbyra ÚV FKS a ředitel listu l'Humanité odpovídá v pátek na útoky, jimiž zahrnula buržoazie Francouzskou komunistickou stranu pro její postoj k československému problému.

„Jestliže rozumíme dobře Robinetovi ve Figaru" – píše Fajon – „měla FKS, aby si zasloužila jeho pochvalu, odsoudit dohodu, jejíž přijetí doporučili českoslovenští vůdcové československému lidu. Jinak řečeno měla naše strana usilovat o krveproliti, o zhoršení konfliktu mezi socialistickými zeměmi. Nepochybujeme ani v nejmenším, že by to odpovídalo snům reakční velkoburžoazie.

Postoj FKS je zcela jasný. Odsoudili jsme vojenský zásah hned od počátku. Učinili jsme tak, protože jsme věrni zásadám, podle nichž se mají řídit vztahy mezi bratrskými stranami. Respektovali jsme usnesení našich vlastních sjezdů o cestě k socialismu a nezávislosti každé komunistické strany ve snaze posloužit zájmům francouzského lidu a mezinárodního komunistickému hnutí.

Od okamžiku, kdy byla zahájena jednání mezi sovětskou a československou delegací, vyslovovali jsme se pro pozitivní politické řešení, které by vedlo ke stažení intervenčních sil, k návratu normální situace v rámci československé svrchovanosti a mezinárodních závazků.

Když byla jednání ukončena, ocenili jsme skutečnost, že byla uzavřena dohoda, jako krok vpřed, a přejeme si z celého srdce, aby aplikace této dohody otevřela cestu k mírovému a spravedlivému uspořádání.

PRO OBNOVENÍ SUVERENITY

Praha (ČTK). – Ústřední výbor Národní fronty považuje za naléhavé přednostně řešit tyto otázky:

1. Zabezpečit odchod cizích ozbrojených sil. Žádáme vládu, aby uzavřela dohodu o časově vymezených etapách, až do úplného odchodu cizích vojsk, aby tak byla obnovena plná suverenita našeho státu.

2. Žádáme, aby ústavním orgánům, orgánům vlády, Národní fronty a organizacím sdruženým v Národní frontě byla umožněna v nejkratší době normální činnost včetně činnosti publikační.

3. Bezpodmínečně trváme na tom, aby cizí vojska a jiné cizí orgány respektovaly moskevská jednání a nevměšovaly se do našich vnitřních poměrů a okamžitě byli propuštěni na svobodu protiprávně zadržení občané ČSSR.

4. ÚV NF vyslovuje souhlas s postupem svého předsednictva ve dnech 21.–29. srpna, s jeho protesty proti porušení suverenity ČSSR, které odporují základním normám mezinárodního práva, jakož i všem představám o přátelských a soudružských vztazích mezi socialistickými státy.

5. Vyslovujeme dík našemu lidu za jeho rozvážný, jednotný a pevný postoj v pohnutých dnech ,za jeho věrnost svobodě, socialismu a demokracii.

Vyzýváme všechen lid Československa, aby svým vlasteneckým pracovním úsilím a uvědomělou odpovědností pomohl zajistit současné hospodářské úkoly a normalizaci našeho života.

Udělejme vše, abychom podali důkaz nezdolné síly a schopnosti i za těchto těžkých podmínek obnovit politický a veřejný život.

Díky, rakouští přátelé

Ještě včera jsme se smáli, skrápěni sprškami z vodních hříček v salcburském Hellbrunnu, ještě včera jsme vychutnávali klid a mír a rozpálené slunce léta, loučícího se pomalu s tím roztodivně krásným koutem rakouské země, ještě včera, po měsících vyčerpávající, ale svobodné práce jsme vdechávali spolu s průzračným vzduchem i sílu k dílu budoucímu.

To všechno bylo včera.

Včera — 20. srpna 1968.

O pár hodin později, minutu po sedmé přístího dne, nás staccato na dveře našeho pokoje přikovává ještě rozespalé k přijímači. Ani proud slz nesmyje obraz bezmála třicet let napevno vklíněný v paměti, obraz, který se s každým dalším slovem hlasatele rýsuje v stále ostřejší kontuře.

Ještě se bráníme. Chceme být ubezpečeni o skutečnosti, jíž ČLOVĚK odmítá uvěřit. Neboť je-li ona pravdou, pak mnohé z toho, co v nás do této chvíle žilo, musí být lží.

Po natnácti minutách zoufalého hledání je jasno.

Zdrcující jasno.

Bezesné dny se daly na pochod.

Daleko od domova, nezůstáváme sami.

Hodinu co hodinu, čtyřiadvacetkrát za den, se pravidelně hlásí zpravodajové rakouského rozhlasu. Tu s informacemi ze studia, tu s přímými telefonickými rozhovory z Prahy, Moskvy, New Yorku, Bukurešti, Bělehradu. Prostřednictvím téhož rozhlasu slyšíme československou hymnu, vysílanou z Prahy, udatné hlasatele svobodných vysílaček, slyšíme i omluvu rakouského reportéra, jehož stanovištěje na Václavském náměstí: Promiňte krátké přerušení, dámy a pánové, pro střelbu před hotelem jsem musel zalehnout pod okno. — Třikrát denně se z přijímače ozývá i zpravodajská relace v české řeči.

A nejenom slyšíme.

Rakouská televize přenáší do posledního okamžiku záběry z ulic našich měst. Jsou roztřesené, plné poruch, ale JSOU a dokládají celému kulturnímu světu, že proti síle tanků a děl se postavily jednota, srdce a rozum svobodymilovného lidu v míře zcela nevídané, v míře, která si získává i vynucuje obdiv a úctu všech, široko daleko, kdož jsou LIDMI.

Vychází prvé zvláštní vydání listu Salzburger Nachrichten i dalších novin.

Poklidný Salcburk, v jehož zdech právě probíhá divadelní festival, dostává novou, nezvyklou tvář. Za výlohami se objevují prvé fotografie z Československa, doplňované o nejnovější zprávy, na staleté zdi mohutné pevnosti nad městem píše kdosi velikými červenými písmeny: VIVAT ČSSR!, stáváme se středem pozornosti i pomoci.

Zatímco palcové titulky novin koncentrují do několika slov obsah posledních hodin, na vnitřních stranách lze číst, dokonce v české řeči, o odhodlání Rakušanů pomoci, i o jednotlivých skutcích. Budují se stanové tábory pro československé turisty, uvolňují se školy a tělocvičny, vaří se zdarma, pro děti i dietní strava, Rakouský červený kříž vypravuje do Prahy vůz s krevními konzervami, automobily našich lidí jsou zdarma opravovány, cestovní pas se stává vlakovou jízdenkou, kamióny různých společností a firem přivážejí do shromáždišť boty a nejnutnější součásti oděvu pro ty, kdož nepočítali s pobytem v těchto výjimečných podmínkách. Česky pronesená věta na ulici rakouského města je povelem kolemjdoucím k nabídce pomoci.

S přibývajícími dny a hodinami přibývá i projevů hluboké úcty a obdivu k těm, kdož tváří v tvář drtivé přesile nekapitulovali.

Plni bolesti jsme pyšni na svou příslušnost k našim národům, k naší zemi.

Obklopeni péčí stovek neznámých a přece tak blízkých lidí dochází k osudovému okamžiku každého z nás. K okamžiku konečného rozhodnutí o cestě vlastního života: Buď uprchlický tábor, anebo...

O pár hodin později si tiskneme ruku s československým pohraničníkem a sklánímeme se před státní vlajkou na půl žerdi v hraniční stanici.

To všechno proto, aby po včerejšku přišel ZÍTŘEK s vlajkou na stožáru!

OBŘÍ LETADLO amerického letectva B-52 se ve čtvrtek večer zřítilo do Atlantského oceánu poblíž Floridy. Jeho posádka zahynula. Podle tvrzení Washingtonu nemělo letadlo na palubě atomové pumy.

AMERIČTÍ PILOTI provedli ve čtvrtek v jižním Vietnamu 30 náletů. Způsobili sedm požárů a padesát výbuchů a zničili nebo poškodili čtyři zásobovací objekty a 44 vozidel. Tvrdí, že umlčeli sedm dělostřeleckých postavení a zničili pět bunkrů.

HÁJEK SE VRÁTÍ DO PRAHY

Bělehrad (ČTK). — Československý ministr zahraničních věcí Hájek se ve čtvrtek sešel v Bělehradě se svým jugoslávským kolegou Nikezičem. Podrobnosti o jejich výměně názorů nebyly oznámeny. Hájek se hodlá vbrzku vrátit do Prahy.

ZÁSOBOVÁNÍ OBYVATELSTVA

Praha. — Jak nám včera oznámil zástupce vedoucího odboru obchodu a zásobování na ministerstvu zemědělství dr. Josef Bičík, je celostání situace v zásobování potravinami dobrá, díky příkladné spolupráci výrobních a obchodních složek. Ve skladech a obchodech nastal místně přebytek chleba a pečiva. V Praze je 220 vagónů brambor, což je zásoba na 10 dní. Celostátně je potřeba brambor uspokojena. Místní nedostatek mouky, cukru, rýže, kávy a soli je otázka dopravy, neboť surovinová základna je dostatečná. Ranní rozvoz mléka a pekárenských výrobků je též záležitost normalizace přepravy. Pokud se týče másla, bylo prodáno navíc zhruba 1000 tun, přičemž další zásilka z Čierne je už avizována. Stejná situace je u sádla. Byla též uvolněna expedice kondenzovaného mléka. V zásobování masem je situace normální, někde snad sortiment není ještě úplný. Ve Středočeském a Západočeském kraji se v minulých dnech projevil nedostatek hovězích konzerv. Pokud jde o stolní sůl, je momentálně nedostatek mlecí kapacity v mlýnech v Olomouci. Konsolidace nastává i v železničních přechodových stanicích, takže jsou na cestě i dovážené zemědělské výrobky jako obilí, krmné směsi, hnojiva a některé suroviny pro výrobu potravin.

Posila pro chmelnice

NAŠE ARMÁDA DNES

Ještě včera ráno byl před budovou MNO v Praze obrněný transportér obsazený sovětskými výsadkáři, v průběhu dopoledne však zmizel a ochranu budovy vykonávají už výlučně čs. samopalníci v černých baretech. Práce v budově se soustřeďuje na úsilí ke splnění rozkazu vrchního velitele a presidenta republiky armádního generála Ludvíka Svobody. Jak známo, vyslovuje se v něm poděkování naší armádě za vysoce ukázněný postoj a rozvahu, a ukládá se všemožně nyní pomáhat k obnově normálních poměrů v hospodářském životě.

To je také prvním úkolem mládeže v armádě. Jak nás informovali pracovníci oddělení mládeže, mají s organizacemi v jednotkách neustálý a dobrý styk. Nikde se ani za velmi těžkých okolností nestalo, aby naše jednotky porušily v uplynulých dnech naprosto jednotný postup s naším lidem. Práce mladých vojáků se soustřeďuje v těchto chvílích k tomu, aby jednotky udržely vysokou bojeschopnost a kázeň, která se vytvořila v minulých dnech. K tomu bude také zřejmě zaměřeno rozšířené zasedání vojenské rady mládeže, svolané na 3. září.

Pokud jde o pomoc, kterou v těchto chvílích může armáda poskytnout poškozenému národnímu hospodářství, existuje už na generálním štábu ČSLA skupina, která ve smyslu rozkazu presidenta republiky připravuje všechna nutná opatření. Prostředky armády budou poskytovat podle okolností a místních podmínek přímo jednotliví vojenští velitelé našich jednotek v místech posádek.

Také pro budoucí dny je snahou vojáků zůstat v pevném spojení s lidem, zachovat svou vysokou organizovanost a nedotknutelnost.

VYSOKÉ ŠKOLY OD 1. ŘÍJNA

Praha (ČTK). — Školní rok na školách I. a II. cyklu — jak jsme už oznámili — začíná 2. září. Pokud by nebylo možné v některých místech k tomuto termínu normalizovat situaci, příslušný okresní národní výbor pro školy I. cyklu a krajský národní výbor pro školy II. cyklu uváží všechny možnosti a podle toho rozhodnou o začátku vyučování. Odborná učiliště se řídí pokyny svých resortů a závodů.

Vysoké školy zahajují výuku 1. října. Termíny zkoušek stanovených na září příslušné vysoké školy upraví podle místních podmínek.

Uznání žurnalistům

Praha (ČTK). — V Bratislavě se konalo 29. srpna zasedání pléna Slovenské národní rady. Poslanci minutou ticha uctili památku obětí při obsazení Slovenska cizími vojsky.

Pověřenec pro kulturu a informace doc. Štefan Brenčič řekl, že i přes obsazení rozhlasu, televize, redakcí Smeny a Práce začaly tyto redakce obětavě pracovat. Předsednictvo SNR vyslovilo všem soudruhům vysoké uznání a konstatovalo, že v nejbližší době se bude muset přikročit k ocenění jejich záslužné práce.

Barbírek odmítá

František Barbírek, vysvětlil svůj postoj k soudruhu Dubčekovi v době jednání v Čierné n. Tisou a nyní v Moskvě. Řekl: „Můj postoj k soudruhu Dubčekovi byl a je upřímný a čestně prohlašuji, že jsem se nepřičinil o příchod cizích vojsk a kategoricky toto tvrzení odmítám."

Od kdy do divadla a kina

Jak nám sdělili na odboru kultury ministerstva školství a kulturní správě NVP, začnou hrát některá kina nejspíš začátkem příštího týdne. Z provozu budou zatím patrně vyloučena kina na hlavních třídách. Jde zejména o okolnost, že nemůže být zcela zabezpečena ochrana občanů, vracejících se večer z kin i obsluhujícího personálu. Pokud se týče divadel, začnou hrát, jakmile bude plný stav herců a proběhnou obvyklé zkoušky. Jak odhadují pracovníci kulturní správy NVP, nebude to dříve než v polovině září.

Už i recidivisté...

Včerejší vydání spojených ostravských novin přináší také prohlášení, které na první pohled vypadá jako nemístná recese — jak se však ukázalo, je myšleno zcela vážně. Přečtěte si text prohlášení, které dostala ostravská Veřejná bezpečnost:

„My, pachatelé trestných činů v krajském městě Ostravě, prohlašujeme, že po dobu kritické situace v naší vlasti nebudeme vyvíjet žádnou činnost, aby naši příslušníci Veřejné bezpečnosti neměli s námi žádné potíže. Jsme sami doma ve své vlasti a tudíž se nám zdá naprosto absurdní, že bychom měli přistoupit na diktát vojsk Varšavské dohody, která nám diktují svou tendenci tak násilně, že pro naši konverzi je naprosto neúnosná.

Proto se přidáváme k mínění celého národa, abychom v těchto těžkých chvílích taky přispěli s tou troškou, že se zavážeme, že upustíme od trestné činnosti v městě Ostravě a tím přispějeme naší Veřejné bezpečnosti, která nás v těchto těžkých chvílích nezklamala.

Tuto svou rezoluci doručujeme náčelníku Veřejné bezpečnosti v Ostravě, aby ji vzal na vědomí.

S touto rezolucí souhlasíme:

10 podpisů."

Ostravská Veřejná bezpečnost prověřila jména podepsaných a zjistila, že jde skutečně o jí známé osoby — po některých z nich dokonce pátrala.

Další svědectví toho, jak kritická situace dovede sjednotit všechny lidi — dokonce se do našeho společenství vracejí i ti, kdož se svými činy sami z něho dříve vyobcovali.....

MLADÁ FRONTA
VYDAVATEL ÚV ČSM

Omlouváme se našim čtenářům, že vzhledem k pokračující okupaci naší budovy pracujeme i nadále v primitivních podmínkách. Proto dnes nedostáváte obvyklé sobotní vydání, nýbrž tyto čtyři stránky s víceméně zpravodajským obsahem, přičemž ani jeho aktuálnost není normální.

Polovina této stránky je věnována sportovnímu zpravodajství.